Ніва

БЕЛАРУСКІ ТЫДНЁВІК

№ 13 (683) 30 САКАВІКА 1969 г. ЦАНА 60 гр

БГКТ

У ГАРАДКУ

15-га сакавіка ў Гарадок выязджала журы з Беластока ў складзе: Дамініка Краўзэ-Вайтовіч (старшыня), Стэфан Сабірайскі і Уладзімір Юзвюк. Яно закваліфікавала там гарадоцкі мастацкі калектыў на ваяводскі агляд аматарскіх калектываў БГКТ у Гайнаўцы.

Слоўна-музычны мантаж па паэме Янкі Купалы «Адвечная песня» (урывак аб чатырох порах года) гарадоцкія самадзейнікі падрыхтавалі даволі добра. Пераплятаецца ён песнямі. Дзве песні напісала вядомая фальклярыстка Ніна Мушынская. Яна шмат працы ўлажыла ў падрыхтоўку мантажа, касцюмаў, у падборку і характарызацыю артыстаў.

Дом культуры імя Кастуся Каліноўскага не змог змясціць усіх зацікаўленых выступленнямі сваіх гарадоцкіх аматараў.

У БЕЛЬСКУ ПАДЛЯШСКІМ

16-га сакавіка адбыўся ў Бельску Падляшскім агляд аматарскіх калектываў. Узяло ў ім удзел пяць драмгурткоў і бельскі харавы калектыў пад мастацкім кіраўніцтвам Міхася Артышэвіча.

Моладзь з Рыбалаў пад кіраўніцтвам настаўніка Сяргея Філіпюка выступала з п'есай «Выбух» і заняла першае месца. Аматары з Маліннік пад кіраўніцтвам Міхася Іванчука ставілі п'есу «Гарадскія госці» і занялі другое месца. Самадзейнікі з Паўлаў пры дапамозе кіраўніка школы Аляксея Максімюка падрыхтавалі пастаноўку «Бо і ў пісанні было сказана». Самадзейнікі з Пасынак (рэжысёр Аляксандра Панасюк) ставілі камедыю «Мікітаў лапаць», а моладзь з Крывой — польскую п'есу «Гжэх» Стэфана Жаромскага. Гэтыя тры драмгурткі атрымалі раўназначныя ўзнагароды. Паколькі не было канкурэнтаў для Бельскага хора, ён таксама закваліфікуецца на першае месца.

У ваяводскім аглядзе возьмуць удзел бельскі хор і драмгурток з Рыбалаў. Адносна драмгуртка з Малліннік выкажацца Прэзідыум ГП. Магчыма, што ён будзе выступаць у Гайнаўцы.

У ГАЙНАЎЦЫ

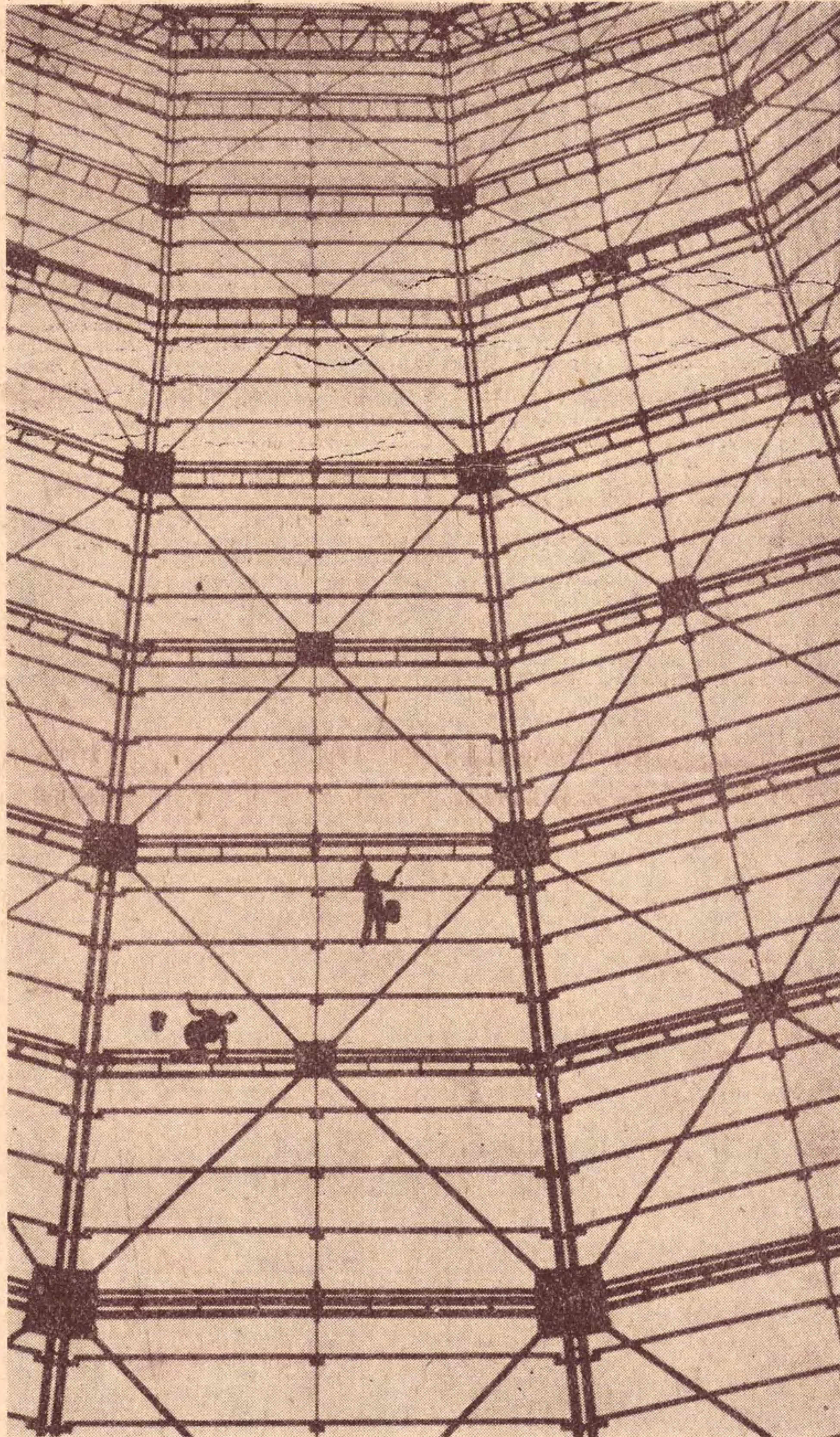
Нядаўна павятовае журы да мастацкіх калектываў БГКТ праслухала Гайнаўскі харавы калектыў і драмгурток са Скупава. Яно закваліфікавала на ваяводскі агляд харавы калектыў з Гайнаўкі.

У БЕЛАСТОКУ

16-га сакавіка Гарадскі аддзел БГКТ у Беластоку арганізаваў у памяшканні Галоўнага праўлення канцэрт эстрады «Лявоніха». На канцэрт толькі сабралося ахвотных, што не маглі яны ўсе змясціцца. Таму ў хуткім часе зноў будзе арганізаваны тут канцэрт «Лявоніхі».

ЧЛЕНСКІЯ СКЛАДЧЫНЫ

Справаздачна-выбарчая кампанія ажывіла дзейнасць гурткоў Беларускага таварыства. Неабходным з'яўляецца, каб актывісты, якія абслугоўваюць гурткі БГКТ, больш звярталі ўвагі на аплочванне членскіх складчын, каб выяснялі, што яно сведчыць аб сувязі членаў са сваёй арганізацыяй, што гэты амаль сімвалічны 12-цізалатовачны гадавы фінансавы ўклад сведчыць, між іншым, аб свядомасці яе членаў, якія ахвотна выконваюць гэты свой абавязак. (мх)

30 сакавіка — Дзень металіста. Як развіваецца гэты напрамак нашай прамысловасці, сведчаць наступныя факты. У 1938 г. Польшча экспартавала машын і прылад вартасцю каля 3 мільёнаў долараў. У 1968 г. вартасць экспарту машын і прылад пераўзышла мільярд долараў... Польская прамысловасць існуе на сусветных рынках, як рэальны сімвал развіцця нашай гаспадаркі, а таксама нашага месца ў свеце.

На здымку мантаж халадзільнай вежы ў электроўні «Галемба».

У НАЦЫЯНАЛЬНАЙ КАМІСІІ ВК ПАРП

13 сакавіка г.г. адбылося пасяджэнне Нацыянальнай камісіі Ваяводскага камітэта Польскай аб'яднанай рабочай партыі ў Беластоку, прысвечанае абмеркаванню лектарскай дзейнасці нацыянальных таварыстваў у 1968—69 гадах.

Інфармацыі на гэту тэму склалі прадстаўнікі паасобных таварыстваў. Вынікае з іх, што шмат зроблена ў гэтай галіне, і што на гэтага роду дзейнасць ёсць вялікае запатрабаванне асяроддзя. Падкрэсліваючы дасягненні і станоўчыя бакі лектарскай дзейнасці нацыянальных таварыстваў дыскутанты выказалі шэраг каштоўных прапаноў, якія могуць паставіць гэту працу на вышэйшы ўзровень. Усе былі згодны, што ў асноўным лектарская дзейнасць павінна абапірацца на сучаснасці. Гэта зусім не значыць, што не трэба кранаць гісторыі. Справа ў прапорцыях, сувязях гісторыі з сённяшнім днём. Лектарская дзейнасць, падкрэслівалі дыскутанты, павінна выхоўваць асяроддзе ў духу патрыятызму, у духу актывізацыі яго да творчай грамадскай працы. (рл)

НАСУСТРАЧ VI З'ЕЗДУ БГКТ

Так ужо ў нас павялося, што ў гарадах і мястэчках да Беларускага таварыства належаць не толькі маладыя людзі, але і старэйшыя.

Зусім інакш выглядаюць гэтыя справы на нашых вёсках. Тут зноў рэдка дзе старэйшыя людзі з'яўляюцца членамі Беларускага таварыства. Тут у асноўным да нашай арганізацыі належыць моладзь і ў многіх мясцовасцях настаўнікі. І адчуваецца існаванне гуртка БГКТ у тых вёсках, дзе добра развіваецца аматарскі рух, дзе моладзь хоча нешта рабіць, дзе хоча праявіць свае здольнасці і паказацца ў ролі «артыстаў», дзе прыналежнасць да арга-

нізацыі дапамагае арганізаваць забавы, вечарыны.

Амаль таксама было і ў Малінніках у Бельскім павеце. Гурток БГКТ утварыўся тут ужо даўно. Даўно ўжо там існуе таксама гурток Саюза вясковай моладзі (ЗМВ). І гэтыя дзве арганізацыі складаюцца з тых самых людзей, з той толькі розніцай, што праўленні гурткоў складаюцца з іншых асоб. А так усё разам. Разам праводзяцца сходы, разам прымаюць пастановы, разам іх рэалізуюць.

Раней моладзі ў школе кіраўнік не дазваляў арганізаваць ніякіх мерапрыемстваў. Але калі хлопцы і дзяўчаты рашылі стварыць драмгурток, калі пачалі развучваць ролі, праводзіць рэпетыцыі, а потым публічна выступаць, дазвол выступіць у школе моладзь атрымала. Пачалі многа гаварыць пра хлопцаў і дзяўчат з Малліннік, пра іх артыстычныя здольнасці, пра іх упартасць і папулярнасць. Пачалі яны атрымоўваць запрашэнні выступіць з п'есай у многіх вёсках. І ездзілі часта. Напрыклад, у 1967 годзе самадзейнікі з Малліннік выступалі 17 разоў. У мінулым годзе ў суседнія вёскі выязджалі 10 разоў.

Выступалі найбольш з п'есай Алеся Барскага «Гарадскія госці». Але як выступалі? Выступалі дасканала, выступалі на такім высокім мастацкім узроўні, якога я асабіста яшчэ нідзе ў гуртках БГКТ не бачыў. Моладзь пачалі шанаваць, паважаць яе дзейнасць. У апошнія гады настаўніцы Барбара Баркоўская і Людміла Швайко цесна супрацоўнічаюць з моладдзю. У школе цяпер збіраецца моладзь і некалькі разоў арганізавала нават патанцоўку.

Некалькі слоў неабходна сказаць аб некаторых людзях гуртка БГКТ і ЗМВ, аб іх энтузіязме да аматарскага руху. Міхась Іванчук і Марыся Саха працуюць у Бельску, Юрка Іванчук і Юрка Міранчук вучацца ў Беластоку, Мікалай Іванчук у Варшаве, Вера Капа працуе ў Беластоку, Вера Калішук працуе настаўніцай у даволі адлеглай вёсцы (Андрыянкі). Усе яны выкарыстоўваюць кожную аказію, каб прыехаць у сваю вёску і разам са сваёй моладдзю развучваць ролі і выступаць на сцэне. Гэтыя людзі не лічацца ні з часам, ні з цяжкасцямі даезду. Іх прыцягвае любоў да мастацтва. У кожнага з іх свая біяграфія, характар, але ўсіх іх аб'ядноўвае любоў да сцэнічнага слова. Усе яны адчуваюць вялікую радасць, калі бачаць, што іх ігра спадабалася гледачам і выклікала ў іх добрыя пачуцці. Варта падкрэсліць тое, што гэтыя людзі самі да сваіх п'ес робяць дэкарацыі, рыхтуюць касцюмы, самі робяць характарызацыю.

9-га сакавіка гурткі БГКТ і ЗМВ правялі адкрыты справаздачна-выбарчы сход. Прышло сюды шмат школьнікаў і старэйшых жыхароў вёскі. Прысутных членаў БГКТ было 23 (вядома, што толькі ж і членаў ЗМВ). Старшыня гуртка БГКТ Юрка Іванчук прачытаў справаздачу, у якой вельмі скромна паказаў дасягненні ў аматарскім руху. Найбольш звярнуў ён увагі на цяжкасці, з якімі штодня сустракаецца моладзь. А гэтымі цяжкасцямі з'яўляюцца перш за ўсё: недахоп святліцы, дзе

Працяг на стар. 4

Падзеі ◊ Здарэнні ◊ Факты ◊ Каментарыі ◊ Весткі

СВЕТ

СТВОРАНА ВЯЛІКІ ШАНЦ

Будапешцкі заклік, згодна з прадбачваннямі, стаўся тэмай нумар адзін еўрапейскай прэсы і выклікаў велізарнае зацікаўленне ва ўсім свеце. Намеры і мэты заклiку вельмі простыя і практычна сфармуляваныя; агульнаеўрапейская канферэнцыя — старанна падрыхтаваная. Збудаванне сістэмы бяспекі Еўропы і пераадоленне існуючага падзелу на антаганістычныя ваенныя блокі. На гэтым фоне — шырокая праграма канструктыўнага гаспадарчага, тэхнічнага і навуковага супрацоўніцтва. Мэты не толькі выразныя і простыя, але таксама папулярныя, якія знаходзяць ужо сёння шырокі водгук у многіх краінах і грамадскасцях.

Заклік асабліва шырокім рэхам адбіўся ў прэсе. Афіцыяльныя дыпламатычныя кругі заходніх краін маўчаць. Дыпламатычныя канцэлярыі рэдка калі спяшаюць з заявамі, якія забавязваюць іх урады. У апошнім выпадку выдуманай прычынай стаўся факт, што Будапешцкі заклік не быў чыстага роду дыпламатычным дакументам і не быў уручаны ў форме мемарандума дыпламатычнымі шляхамі. Напрыклад, паклікаючыся на такі аргумент, прадстаўнік Дэпартамента стану ЗША сказаў, што «яму нічога не вядома аб прапанове, да якой урад ЗША павінен прыняць адпаведнае становішча». Рэдкі гэта выпадак, калі Дэпартамент стану горш паінфармаваны ад звычайнага чытача прэсы і тэлегледача.

Аднак можна было аднатаваць шмат афіцыяльных або амаль афіцыяльных заяў. Фінляндыя задэкларавала гатоўнасць быць гаспадаром прапанаванай 7 сацыялістычнымі краінамі канферэнцыі. Прыхільна да прапановы аднёсся міністр замежных спраў Італіі Нэні.

Шанц створана. Астаецца толькі пытанне, ці Захад захоча гэты рэальны і добрасумленны шанц — у інтарэсе ўсяе Еўропы — выкарыстаць.

КАНФЕРЭНЦЫЯ Ў ЧЭРВЕНІ

Згодна з паступіўшымі да нас звесткамі, нарада камуністычных і рабочых партый адбудзецца 5 чэрвеня ў Маскве.

Асноўныя заданні, а ў сувязі з тым і дакументы, якія разгледзіць нарада кампартыі, гэта: 1) заданні барацьбы з імперыялізмам і 2) адзінства ў барацьбе кампартый і ўсіх прагрэсіўных сіл на свеце. Камісія, якая рыхтуе нараду, пастанавіла звярнуцца зноў з запрашэннем на нараду ўсіх камуністычных і рабочых партый свету.

НЕСПАКОЙНАЯ ФРАНЦЫЯ

Чаму Францыя зноў неспакойная? Ад памятнага сацыяльнага выбуху ў маі 1968 г. кошты ўтрымання ў Францыі павялічыліся на 6—7%, а прадбачваецца, што да канца г.г. яны павялічацца яшчэ на 5%. Працуючыя дамагаюцца павышэння зарплаты на 12% г. зн. толькі, колькі каштуе ўтрыманне. Улады прапануюць толькі 4% падвыжкі зарплаты. Гэта было прычынай усеагульнай забастоўкі.

27 красавіка г.г. мае адбыцца рэферэндум на тэму змен адміністрацыйнага падзелу і рэформы сената. (АК)

БССР

ВЫБАРЫ

16 сакавіка адбыліся ў Беларусі выбары ў мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных.

У апошні час партыя, урад, заканадаўчыя органы прынялі канкрэтныя захады па павышэнню аўтарытэту нізавых органаў дзяржаўнай улады.

МЕСЦАНАРАДЖЭННІ

У сучасны момант на Беларусі адбываецца эксплуатацыя месцанараджэнняў нафты — Рэчыцкае і Асташкавіцкае. Іх штосутачны дэбіт 6.200 тон «чорнага золата». Плануецца ўвесці ў пробную эксплуатацыю трэці нафтавы промысел — Давыдаўскі.

Пачата работа па перавозу нафтаздабычы на аўтаматыку і тэлемеханіку.

СХОД

Адбыўся сход Акадэміі навук Беларускай ССР, на якім падведзена вынікі дзейнасці за мінулы год. Зацверджана м. ін. «Палажэнне аб аддзяленні Акадэміі навук БССР».

У сходзе прынялі ўдзел сакратар ЦК Кампартыі Беларусі С. Пілатовіч і намеснік Старшыні Савета Міністраў Беларускай ССР Р. Кісялёў.

КУПРЭВІЧ

Памёр прэзідэнт Акадэміі навук БССР Васіль Купрэвіч. У пахаванні выдатнага беларускага вучонага ўдзельнічалі кіраўнікі партыі і ўрада Беларусі.

ЛІТОЎСКАЙ

Адбыліся Дні літоўскай літаратуры на Гродзеншчыне. У актавай зале Гродзенскага педагагічнага інстытута імя народнага паэта Беларусі Янкі Купалы адбыўся вялікі вечар беларуска-літоўскай дружбы.

Дэлегацыю літоўскіх пісьменнікаў ўзначальваў сакратар праўлення Саюза пісьменнікаў Літвы Альгірдас Поцюс.

НАРАДУ

Міністэрства культуры БССР, Аддзяленне грамадскіх навук і інстытут мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Акадэміі навук Беларускай ССР правялі рэспубліканскую нараду, прысвечаную падрыхтоўцы «Зводу помнікаў гісторыі і культуры народаў Саюза ССР».

З матэрыялаў нарады даведваемся, што падрыхтаваны і ўносіцца на разгляд Вярхоўнага Савета Беларускай ССР праект Закона «Аб ахове помнікаў гісторыі і культуры».

ПРАПАГАНДЗЕ

За вялікую работу па мастацкаму перакладу і прапагандзе беларускай літаратуры Прэзідыум Вярхоўнага Савета Беларускай ССР узнагародзіў Ганаровымі граматамі Савета вялікую групу савецкіх пісьменнікаў, рускіх і інш.

КОНКУРС

Конкурс «Ці ведаеш родную літаратуру?» праведзена ў мінскім трактарным заводзе па ініцыятыве мясцовай бібліятэкі і рэдакцыі фабрычнай газеты «Трактар».

ЛУКАЧУ

У спектаклях «Яўгені Анегін» і «Багема» Беларускага акадэмічнага тэатра оперы і балету прыняла ўдзел вядомая румынская спявачка Тэадора Лукачу. Яна выканала вядучыя партыі Таццяны і Мімі. (с.я.)

ПОЛЬШЧА

ЛІСТ ДА У ТАНА

З аказіі «Міжнароднага дня барацьбы з расавай дыскрымінацыяй» старшыня Польскага камітэта Салідарнасці з краінамі Азіі і Афрыкі Еўгеніюш Шыр выслаў ліст да генеральнага сакратара ААН У Тана. У лісце гэтым Е. Шыр выказвае поўную падтрымку польскага грамадства народам, якія змагаюцца за раўнапраўнасць, а таксама рашучае асуджэнне ўсялякіх форм расавай дыскрымінацыі і падзелу.

ГОСЦЬ З КУБЫ

У пачатку красавіка наведае Польшчу сакратар Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Кубы Карлс Рафаэль Родрыгес. Мэтай яго візіта будзе прадыскутаванне з польскім урадам праблем звязаных з развіццём супрацоўніцтва ў галіне навукі і тэхнікі паміж Польшчаю і Кубаю.

ГІТЛЕРАЎСКІЯ ЗЛАЧЫНСТВЫ

Актуальна ў Польшчы ёсць зарэестраваных каля 50 тысяч фактаў гітлераўскіх злачынстваў. Устаноўлена каля 20 тысяч месц, дзе злачынствы гэтыя зроблены. Вядзецца зараз у Польшчы каля 4 тысяч следстваў супраць 15 тысяч падазроных у гітлераўскіх злачынствах. Лічба гітлераўцаў, якія зрабілі злачынствы на тэрыторыі Польшчы перавышае 150 тысяч.

ПРАФСАЮЗНАЯ АДУКАЦЫЯ

На пасяджэнні Прэзідыума Выканаўчага камітэта Цэнтральнай рады прафсаюзаў старшыня Рады Ігнацы Лёга-Савінскі падкрэсліў неабходнасць выпрацавання праграмы поўнага абзнаямлення шырокага прафсаюзнага актыву з актуальнымі палітычнымі праблемамі, а таксама з заданнямі, якія стаяць перад прафсаюзным рухам у святле пастаноў V з'езда партыі.

«ЭКСПАРТ ДУМКІ»

Адной з форм экспарту польскай тэхнічнай думкі з'яўляюцца выезды за мяжу польскіх спецыялістаў. Зараз каля 500 нашых спецыялістаў працуе ў 31 краіне. Праводзяць яны геалагічныя доследы, вучаць у вышэйшых навучальных установах, ратуюць помнікі культуры, будуюць электрастанцыі. Здабываюць яны такім чынам цэнныя дэвізы для дзяржавы і пашыраюць добрае меркаванне аб нашай краіне за мяжою.

ПАПЯРОСЫ

З анкеты праведзенай у школах Варшаўскага ваяводства працаўнікамі Інстытута агульнай гігіены Медыцынскай акадэміі ў Варшаве вынікае, што кожны другі вучань курыць папяросы. У пачатковых школах курыць папяросы 42 працэнты хлопцаў і 11 прац. дзяўчынак, у ліцэях: 64 прац. хлопцаў і 34 прац. дзяўчынак. (п)

ВАЯВОДСТВА

ПЛЕНУМ

20 сакавіка адбылося ў Беластоку пленарнае пасяджэнне Ваяводскага камітэта Польскай аб'яднанай рабочай партыі. Было яно прысвечана падрыхтоўцы да выбарчай кампаніі. З дакладам аб заданнях ваяводскай партыйнай арганізацыі ў час выбарчай кампаніі выступіў сакратар па арганізацыйных справах А. Младзяноўскі. Пленарнаму пасяджэнню Ваяводскага камітэта старшынстваваў I сакратар тав. А. Лашэвіч, які таксама падсумаваў змястоўную дыскусію. Звярнуў ён увагу на тое, што выбарчая кампанія праходзіць у час даволі напружанай міжнароднай абстаноўкі. Гэта забавязвае ўсіх нас да павышэння палітычнай пільнасці. У выбарах возьме ўдзел амаль 90 тысяч маладых грамадзян, якія да выбараў прыступаюць упершыню. Для іх выбарчая кампанія будзе школай грамадзянскага выхавання.

ПАСЯДЖЭННЕ

Справам выбараў было прысвечана таксама супольнае ўрачыстае пасяджэнне Ваяводскага камітэта Фронту адзінства народа і Ваяводскай рады нарадовай. Адбылося яно 25 сакавіка г.г. у Беластоцкім дзяржаўным тэатры імя А. Вянгеркі. Удзельнікі пасяджэння абмеркавалі ажыццяўленне выбарчай праграмы, якая была апрацавана 4 гады таму назад. Яны сцвердзілі, што асноўныя планаваныя праграмай заданні былі паспяхова ўведзены ў жыццё. Для прыкладу можам падаць, што за гэты час агульная прадукцыя ў галіне сельскай гаспадаркі павялічылася на 12 працэнтаў, а прадукцыя раслінных культур — аж на 16,6 працэнта. Сяляне Беласточчыны атрымалі ад дзяржавы амаль 4 тысячы трактараў, у 647 вёсках засіхацелі электрычныя лямпачкі. Беласточчына ўзбагацілася на 18 новых прамысловых прадпрыемстваў, пабудавана ў ваяводстве 100 школьных будынкаў і 80 тысяч жылых кватэр. Шырока праходзіла меліярацыя сенажацяў і дрэнаж палёў.

Аднachасова ў час урачыстага пасяджэння была прынята новая выбарчая праграма. Асаблівы націск кладзецца ў ёй на паспяховае ажыццяўленне актуальных планаў гаспадарчага і грамадскага развіцця Беласточчыны.

ПОСПЕХ

Пасля падвядзення вынікаў спаборніцтва за найлепшую арганізацыю «Дзён савецкага фільма» аказалася, што Беластоцкае ваяводства заваявала першае месца ў краіне. З гэтай нагоды адбылося ў Беластоку ўрачыстае ўручэнне Ваяводскаму праўленню па справах кіно пераходнага вымпела. У гэтай урачыстасці прынялі між іншымі ўдзел: намеснік міністра культуры і мастацтва Ч. Вісноўскі, сакратар Ваяводскага камітэта ПАРП у Беластоку В. Мікульскі, прадстаўнік савецкага пасольства Юрый Сокалаў, прадстаўнік Галоўнага праўлення Таварыства польска-савецкай дружбы Ч. Шкудляж.

(вр)

TELEWIZJA WARSZAWA

Niedziela, 30.III.

8.55 Program dnia. 9.00 Dla młodych widzów: „Pozdrowienia od przyjaciół" (Sofia). 9.30 TV Kurs Rolniczy: „Wiosenne przygotowanie zwierząt do okresu pastwiskowego". 10.05 „Przypominamy, radzimy". 10.15 PKF. 10.35 Film. 11.05 „Kronika 50-lecia Kraju Rad". 11.30 „Pamiątki architektury" (Budapeszt). 12.00 Dziennik. 12.15 Program estradowy. 13.00 Sprawozdanie z finałów Mistrzostw Polski w boksie. 14.30 Inscenizowany koncert rozrywkowy pt. „Kontrasty — nastroje". 15.20 Telewizyjny Teatr Lalek: R. Kipling — „Taffy". 16.15 „Przemiany". 16.40 „Estrada Literacka". H. Poświatowska — „Będę kobietą" („Nowa Poezja Polska"). 17.25 „Klub Sześciu Kontynentów". 18.00 Mistrzostwa świata w hokeju na lodzie. ZSRR — Kanada. W przerwie meczu „Dobranoc". 20.15 Dziennik TV i wiadomości sportowe. 20.55 „Szkoda wąsów" — wodewil L. Dmuszewskiego. 21.55 „W górę rzeki" — film fab. USA (western).

Poniedziałek, 31.III.

15.25 Program dnia. 15.30 i 22.35 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. 16.35 Dziennik. 16.45 Dla dzieci: „Zwierzyniec". 17.30 „Echo Stadionu". 17.55 „Czingiz Ajmatow" — film radz. 18.15 „Spacerkiem po kinach". 18.40 Magazyn Postępu Technicznego. 19.20 „Dobranoc". 19.30 Dziennik. 20.05 Teatr TV: B. Koliński — „Dokąd wiodą te drogi". 21.30 „10 minut recenzji". 21.45 Program publ. 22.15 Dziennik.

Wtorek, 1.IV.

8.35 „Kto chce zabić Jessie" — film fab. czechosłowacki. 10.00 Dla szkół: (kl. IV) „Ziemia Sandomierska". 10.20 Przerwa. 10.55 Dla szkół: (kl. XI) Język polski — J. Broszkiewicz „Ta wieś, Mogiła". 11.30 Przerwa. 12.45 i 14.55 Przysposobienie Rolnicze: „Jakie odmiany wybrać do uprawy". 13.20 Przerwa. 14.50 Program dnia. 15.30 i 22.40 Politechnika TV I roku. 16.05 i 23.15 Politechnika TV I roku. 16.35 Dziennik. 16.45 „Ławka" — film radz. 17.00 Telewizyjny Ekran Młodych. 19.20 „Dobranoc". 19.30 Dziennik. 20.05 50-ta „Giełda piosenki". 20.35 Program publicystyczny. 21.00 „Kto chce zabić Jessiie" — film fab. czechosł. 22.20 Dziennik.

Środa, 2.IV.

9.45 „Pozwany nie stawił się" — film fab. bułg. 10.55 Dla szkół: (kl. VII) Fizyka — „Parowanie i wrzenie cieczy". 11.25 Przerwa. 11.55 Dla szkół: (kl. VIII) Wychowanie obywatelskie — „RWPG". 12.25 Przerwa. 14.55 Program dnia. 15.00 Matematyka w szkole: „Liniowa algebra wektorów" cz. I. 15.30 i 22.50 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. 16.35 Dziennik. 16.45 Dla młodych widzów: „Klub pod Smokiem". 17.20 „Telekram". 17.30 „Kiedy trzeba podjąć decyzję". 18.00 TV Kurier Warszawski. 18.15 „Gra i dyryguje Pablo Casals" — program muzyczny. 18.45 Wszechnica TV: „Nasi uczeni" — Stanisław Leszczyński. 19.20 „Dobranoc". 19.30 Dziennik. 20.05 „Musisz mnie wysłuchać" — film („Alfred Hitchcock przedstawia"). 20.55 „Światowid". 21.25 PKF. 21.35 Studio Współczesne: J. Iwaszkiewicz — „Powrót Proserpiny". 22.30 Dziennik.

Czwartek, 3.IV.

9.00 Teleferie. 9.20 „Timur i jego drużyna" — film fab. radz. 10.40 Przerwa. 15.25 Program dnia. 15.30 i 23.05 Politechnika TV I roku. 16.35 Dziennik. 16.45 Teleferie. 18.00 „Z kamerą po świecie". 18.20 „Próby". 18.45 „Wrocławski barok" („Muzyka i architektura"). 19.20 „Dobranoc". 19.30 Dziennik. 20.05 „Wielcy znani i nieznani" — „Ojciec archeologii polskiej i historii sztuki". 20.45 „Fałszywa Izabella" — film fab. węg. 22.15 Magazyn Medyczny. 22.40 Dziennik.

Piątek, 4.IV.

9.00 Teleferie. 9.20 „Samotny biały żagiel" — film fab. radz. 11.00 „Arcydzieło" — Koncert Orkiestry Filharmonii Lipskiej. Solista i dyrygent — D. Ojstrach (Berlin). 12.00 Przerwa. 15.35 Program dnia. 15.40 „Wybieramy zawód". 16.00 Teleferie. 17.15 Dziennik. 17.25 TV Kurier Mazowiecki. 17.40 „Nie tylko dla pań". 18.00 „Don Kichot" — film. 18.25 Wszechnica TV: „Polski sezam". 18.55 „Tam, gdzie była Alba-Regia" — film pol. 19.05 Przemówienie Ambasadora Węgierskiej Republiki Ludowej. 19.20 „Dobranoc". 19.30 Dziennik. 20.05 „Klucz do M-3". 20.30 Teatr TV: M. Gogol — „Kłótnia" wg opowiadania pt. „Opowieść o tym jak się pokłócił Iwan Iwanowicz z Nikiforem Nikiforowiczem". 21.35 „Le Corbusier" („Portrety"). 22.35 Dzienik.

Sobota, 5.IV.

9.00 Teleferie. 9.20 „Małgosia" — film fab. bułg. 10.40 Przerwa. 15.25 Program dnia. 15.30 Program tygodnia. 16.00 Teleferie. 16.45 Dziennik. 16.55 Teatr Młodego Widza: Ch. J. Slade i S. Stokos — „Złoty wieniec". 18.05 „Warszawa, ja i Ty". 18.35 „Spotkanie z przyrodą". 19.20 „Dobranoc". 19.30 „Monitor". 20.10 „Tele-Echo". 20.55 Teatr Rozrywki: Z. Przybylski — „Wicek i Wacek". 22.30 Dziennik. 22.45 „Kamaryla" — film TVP — cz. I („Hrabina Cosel"). 23.40 Filmowy program baletowy.

ТЭЛЕВІЗІЯ МІНСК

Piątek, 28 marca

8.15 Dla uczniów. 8.45 „Skowronek", Program muz. 9.30 „Z przygodą na ty". Polski film seryjny. 10.00 M. Gogol. „Rewizor". Spektakl teatralny. 14.15 Program dnia. 14.20 „Lew Tołstoj". Film dokument. 15.00 „Panorama nowin". 15.20 „Kronika życia muzycznego republiki. Rok 1954". 16.00 TV szkoła rolnicza. 16.30 Koncert mistrzów estrady białoruskiej. 17.15 M. Gorki „Anegdota". 18.15 „Sztafeta nowin". 19.00 Mistrzostwa świata w hokeju. ZSRR — Czechosłowacja.

Sobota, 29 marca

8.00 Program rozrywkowy. 8.30 Dla uczniów o wielkich fizykach. 9.00 „Nasz serwis handlowy". 9.40 „Szkatułka muzyczna". 10.00 „Z przygodą na ty". Film seryjny. 10.20 Dziennik. 10.30 Dla dzieci. 11.10 „O czasie i o sobie. 12.00 Mistrzostwa świata w hokeju. Finlandia — Kanada. 14.15 „Tydzień planety". 14.45 „Na wiosennych drogach". 15.00 Arystka ludowa BSRR W. Galina. 16.00 Mistrzostwa świata w hokeju. USA — Szwecja. 18.30 „Świat socjalizmu". 19.00 A. Czechow. „Nudna historia". Spektakl TV. 20.30 „Wiosenny nastrój".

Niedziela, 30 marca

8.00 „Kiosk muzyczny". 8.30 „Pomniki architektury". 9.00 Dla dzieci. 9.30 Film animowany. 9.50 Turniej TV. 10.30 „Godzina wiejska". 11.30 „Kronika życia muzycznego republiki. Rok 1955". 12.10 Komentarz międzynarodowy. 12.20 TV barwna. 14.00 Mistrzostwa świata w hokeju. Szwecja — Czechosłowacja. 16.15 TV barwna. 17.15 „Siedem dni". 18.00 Mistrzostwa świata w hokeju. ZSRR — Kanada. 20.45 „Niedziela sportowa".

ТАКАЯ СЁННЯ ГАЙНАЎСКАЯ ЗЯМЛЯ (1)

«Павет без шанцаў» — такі загаловак меў артыкул змешчаны каля 15 гадоў таму ў адным з часопісаў. Гутарка ішла пра Гайнаўскі павет, а да павета без шанцаў гэту ваколіцу аўтар залічыў: недахоп сучаснай прамысловасці, недахоп дарог, кепскія глебы, збядненне лясоў, нізкі ўзровень сельскагаспадарчай культуры, недахоп сувязей ПКС, працуючая са стратамі спулдзельчасць забеспячэння і збыту, ваеннае знішчэнне.

Аб сельскагаспадарчым становішчы Гайнаўскага павета перад вайной выразна гавораць размеры эміграцыі. Кожны год выязджала адсюль у пошуках працы і хлеба больш асоб, чым з іншых паветаў Беласточчыны.

Павет займае плошчу 159 тыс. гектараў, але зямельных угоддзяў ёсць у гэтым толькі 79 тыс. га. Галоўнай праблемай з'яўляецца цераспалосіца і раздробленне грунтаў. Такое становішча выступае аж у 43 вёсках і 24 хутарах ахопліваючы арэал звыш 25 тыс. га, значыць трэцюю частку ўсіх зямельных угоддзяў у павеце. Цераспалосіца прычыняецца да таго, што селянін мае сваю зямлю ў больш дзесяці вузенькіх кавалачках. Перашкаджае гэта ўвядзенню ў шырокім маштабе механізацыі, насеннай кантрактацыі, а таксама сучасных метадаў аховы раслін.

Старт з такога ўзроўню быў незвычайна цяжкі, але аднак Гайнаўка выпярэджвае зараз іншыя, больш заможныя паветы ваяводства. Уздоўж і ўпоперак перарэзваюць сёння прыгожыя дарогі. У апошнім дзесяцігоддзі пабудавана тут каля 180 км мясцовых дарог, у большасці — грамадскім чынам.

ГЗПД. Піла.

Шмат гадоў Гайнаўскі павет першынствуе ў ваяводстве ў рэалізацыі грамадскіх чынаў. Каб гэтае грамадскае намаганне падлічыць, атрымалася б вялікая сума — амаль 100 млн. зл.

У гэтым годзе гайнаўскія актывісты грамадскага чыну маюць намер пабудаваць далейшых 20 км такіх мясцовых дарог. Гэта абавязацельствы для адзначэння 25 гадавіны ўтварэння ПНР. Зрэшты, не адзінае. Вёска Гайнаўскага павета хоча прызітаць 25-годдзе грамадскімі чынамі вартасцю ў 8 млн. зл.

Незалежна ад дарог (вартасць грамадскай працы каля 12 млн. зл) павет прадаўжае і пачынае будову школ, святліц, стражацкіх раміз і дамоў настаўніка. Школы атрымаюць такія вёскі як: Мора, Курашава, Горнае і Дашы, клубакавярня ў Дубінах, раміза — святліца ў Чыжах, будынак ЛОК-у ў Гайнаўцы, гарадок навукі дарожнага руху і дзіцячы гарадок у Гайнаўцы. Але гэта не ўсё, таму што працягваецца будова далейшых аб'ектаў, якія пачата ў мінулым або ў гэтым годзе. Гэта далейшых 14 пляцоў будовы.

Разам у 1965—1968 гадах зроблена капіталаўлажэнняў у павеце 492 млн. зл. У мінулых гадах пабудавана ў павеце мотазазоўню ПКП у Чаромусе, керамічную фабрыку ў Старым Ляўкове, аддзел рэтартоўні, механічныя варштаты і рэсартовую лабараторыю ў ЗСДД, ліставы цэх, кацельню-сілоўню, сыравінныя склады ў ГЗПД. Перадазанне ў карыстанне гэтых аб'ектаў стварае ўсё лепшыя асновы да далейшага развіцця прамысловасці. З іншых аб'ектаў пабудавана гатэль на 140 месц у Белавежы, тры пякарні, тры прадпрыемствы грамадскага харчавання, філіял ПОМ-у ў Гайнаўцы, майстэрні ПОМ-у ў Кляшчэлях і Нарве, 6 баз у ГС-ах і ПЗГС-е, 48 злеўняў малака, 4 міжгуртковыя машыновыя базы. У 1965—68 гадах куплена 149 трактараў з камплектамі машын.

Выдаткі на электрыфікацыю вёскі асягнулі 16 млн. зл, у выніку чаго электрыфікавана 27 вёсак. На канец 1968 года было электрыфікаваных 86% сядзіб у павеце. Значна ўзраслі паслугі для вёскі. Пабудавана ў 1965—68 гадах мяшальню корму ў Гайнаўцы, а таксама майстэрні паслуг у Нараўцы і Гайнаўцы. Наступіла вялікае палепшанне ў забеспячэнні насельніцтва. Рознічныя абарачэнні павысіліся з 1965 г. з 263 млн. зл па 385 млн. зл у 1968 г. Утварылася ў гэтым часе 41 новы магазін і 9 складаў. Да канца 1970 года рознічныя абарачэнні павялічацца да 450 млн. зл. У прамысловай гаспадарцы працуе зараз 10200 чалавек, а валавая прадукцыя гайнаўскай прамысловасці сягае штогод 500 млн. зл, а пасля пабудовы фабрыкі мэблі і стружкавых пліт прырост прадукцыі ўзрасце да 800 млн. зл. ГЗПД стануцца першым у Польшчы камбінатам комплекснай пераапрацоўкі дрэва. Несумненна будуць яны таксама належаць да найбольшых і найбольш сучасных у Еўропе.

Канстанцін Ляшчынскі
Фота: Р. Сянько

Гайнаўка. ГЗПД.

ЛЮДЗІ БГКТ

◆ ВАНЯ КІРЫЗЮК ◆

Пасля заканчэння пачатковай школы перад кожным маладым чалавекам стаіць пытанне, дзе пайсці вучыцца. Пачаткова Ваня Кірызюк выбраў быў агульнаадукацыйны ліцэй, а потым вырашыў паступіць у будаўляны тэхнікум у Беластоку. Нягледзячы на тое, што Беласток ад Крываціч знаходзіцца далекавата, аднак Ваня амаль кожную нядзелю праводзіў у сваёй роднай вёсцы, са сваімі калегамі. Браў ён актыўны ўдзел у спартыўных гульнях, якія былі там арганізаваны. Пасля яго ЛьЗСаўцы выбралі на старшыню свайго гуртка. Усе ведалі, што з яго добры арганізатар. Арганізацыйная яго «жылка» асабліва праявілася, калі з яго ініцыятывы ў Крывяцічах утварыўся гурток Беларускага таварыства. Неяк так сталася, што ўсе хлопцы з'яўляюцца членамі БГКТ. Дзяўчаты зноў належаць да Саюза вясковай моладзі (ЗМВ). І так, у Крывяцічах тры арганізацыі, якія аб'ядноўваюць моладзь. Кожная арганізацыя арганізавала свае мерапрыемствы, якія вельмі часта выклікалі непаразуменні і не давалі добрых вынікаў.

Аднойчы з павятовага праўлення ЗМВ у Бельску Падляшскім прыехаў на сход прадстаўнік. Сабралася тады ўся моладзь вёскі. Ваня Кірызюк даказаў, што неабходна паклікаць міжарганізацыйную камісію, якая каардынавала б і супольна арганізавала культурна-асветную працу. І была выбрана такая камісія, на чале якой стаў старшыня гуртка БГКТ Ваня Кірызюк.

Ваня Кірызюк з'яўляецца добрым сябрам «Нівы», добрым яе карэспандэнтам. Ён часта наведвае нашу рэдакцыю, многа ў чым нас інфармуе і многа ў чым з намі раіцца.

У гэтым годзе ён закончыць будаўляны тэхнікум і пачне працаваць. Але напэўна і далей будзе цесна звязаны са сваёй вёскаю, са сваёй моладдзю, і далей будзе яе важаком. МХ

ЦІКАВЫЯ КНІЖКІ

Mały słownik pisarzy świata

Нядаўна выйшаў тыражом 60275 экземпляраў Малы слоўнік пісьменнікаў свету. У ім змешчаны кароткія творчыя аднатацыі 1500 пісьменнікаў нашай планеты. З беларусаў трапілі ў слоўнік Францішак Багушэвіч, Янка Купала, Якуб Колас, Пятрусь Броўка, Кандрат Крапіва, Аркадзь Куляшоў і Максім Танк. Цана слоўніка 45 зл.

(рл)

• РАЗВІЦЦЁ РЭЛІГІЙНЫХ СЕКТАЎ НА БЕЛАСТОЧЧЫНЕ •

Развіццё новых пратэстанцкіх веравызнанняў, званых часта рэлігійнымі сектамі, з'яўляецца цікавай асаблівасцю праваслаўнай вёскі міжваеннага перыяду. З'ява гэтая сведчыць аб глыбокіх духовых пераўтварэннях унутры беларускага вясковага асяроддзя. Ніжэй падпісанаму ўдалося прасачыць працэс развіцця паасобных пратэстанцкіх веравызнанняў у праваслаўных вёсках Беласточчыны. А вось некаторыя важнейшыя дадзеныя.

Агульна беручы, веравызнанні, якія распаўсюджваюцца сярод праваслаўнага насельніцтва Беласточчыны, падзяліць можна на два разрады: баптыстычныя (баптысты, евангелісты, прастачкі) і адвентыстычныя (адвентысты сёмага дня, даследчыкі Св. пісання, Сведкі Яговы). Веравызнанні першага разраду прабуюць перш за ўсё знаходзіць «лякарства» на адвечныя праблемы чалавечага жыцця, як смерць, няшчасці, цяжкасці жыцця. Знаходзяць яго або ў рэлігійнай кантэмпляцыі (паглыбленне роздуму над жыццём і светам на падставе св. пісання), або ў рэлігійнай экстазе асягаемай перш за ўсё пасля доўгіх супольных маленняў. Веравызнанні другога тыпу маюць характар «гісторыязафічны»: імкнуцца яны перш за ўсё зразумець нашыя часы на падставе падрабязнага разгляду тэкстаў Біблii, акрэсліць момант канца свету і знайсці дарогу да «спасення». Усе адвентыстычныя веравызнанні згодны з тым, што канец свету блізкі, розніцы паміж імі ёсць толькі ў прадбачванай чарзе падзей падчас канца свету і ў абавязках веруючага, які імкнецца да «спасення». Варта заўважыць, што розныя адгаліненні адвентыстычных рухаў ад часу іх узнікнення ў другой палове мінулага стагоддзя многакратна вызначалі дакладныя даты немінучага канца свету. Непаводзіны гэтых прадбачванняў не здолелі аднак устрымаць развіцця паасобных адвентыстычных веравызнанняў.

Міжваенны перыяд характарызуецца перш за ўсё хуткім развіццём у праваслаўных вёсках Беласточчыны паасобных веравызнанняў баптыстычнага тыпу. Першая абшчына баптыстаў на тэрыторыі нашага ваяводства заснавана была ў горадзе Беластоку ў 1902 годзе. Заснавальнікамі яе былі баптысты нямецкага паходжання. У праваслаўных вёсках Беласточчыны баптызм пачынае развівацца пасля першай сусветнай вайны. Прапагатарамі яго з'яўляюцца людзі, якія прынялі новае веравызнанне падчас «бежанства» ў Расію, або тыя расійскія баптысты, якія ў выніку вайны і рэвалюцыі знайшліся на тэрыторыі міжваеннай Польшчы. Галоўнымі цэнтрамі баптызму з'яўляюцца: Беласток, Зельва і ваколіцы Белавежскай пушчы (Белавежа, Нараўка, Гайнаўка. У адным толькі 1933 годзе, як падаюць афіцыяльныя дадзеныя ўлад, у ваколіцы Гайнаўкі новае веравызнанне прыняло каля 80 асоб. У міжваенны перыяд на тэрыторыі ваяводства пастаянна ўзрастала колькасць членаў іншых веравызнанняў баптыстычнага тыпу: евангелістаў аб'яднаных у так званую Хрыстовую царкву і пяцідзесятнікаў. Канец міжваеннага дваццацігоддзя з'яўляецца апагеем у колькасным іх развіцці. У перыяд акупацыі колькасць членаў гэтых сектаў у асноўным не змяняецца, а пасля вайны наступае ў беларускіх вёсках пастаяннае іх змяншанне. Вынікае гэта з аднаго боку з паміранняя старых членаў сектаў, выязду некаторых з іх у гарады, а з другога боку, з вельмі малога ў параўнанні з міжваенным перыядам, прыходу новых веравызнаўцаў. Рытуальны хрэст прымаюць зараз у вёсках амаль выключна толькі члены баптыстычных сем'яў, і то не ўсе. Адзінай абшчынай на тэрыторыі ваяводства, якая пасля вайны павольшвае колькасць сваіх членаў, з'яўляецца горад Беласток.

Крыху іншым з'яўляецца працэс развіцця веравызнанняў адвентыстычных асабліва Адвентыстаў сёмага дня і Сведкаў Еговы. У міжваенны перыяд колькасць іх членаў была мінімальнай, а пасля вайны пастаянна, хаця і ў невялікіх колькасцях, лік членаў гэтых веравызнанняў павольшваецца. Найстарэйшымі цэнтрамі адвентызму з'яўляюцца Краснавесь і Сацы. Абшчыны адвентыстаў узніклі ў гэтых вёсках яшчэ ў дваццатых гадах. Зараз Адвентысты сёмага дня налічваюць на Беласточчыне 116 чалавек веруючых і каля паўсотні сімпатыкаў. Нягледзячы на невялікі колькасны стан адвентысты з'яўляюцца найбольш актыўнай, моцна заангажаванай у прапагаванні сваёй ідэалогіі веравызнаўчай групай.

У. Паўлючук

Пачатак на стар. 1

ЭНТУЗІЯСТЫ З МАЛІННІК

магла б моладзь свабодна збірацца і арганізаваць забавы, сходы, ігры, а таксама адсутнасць спартыўнай пляцоўкі. (Справаздача гэта была адначасова і гуртка ЗМВ).

Праз скромнасць і з недахопу глыбейшага разумення сваёй ролі не былі паказаны ўсе станоўчыя бакі і ўсе недахопы ў працы абедзвюх гэтых арганізацый, да якіх належаць тыя ж самыя маладыя людзі. Часткова справаздачу папоўніла дыскусія, у якой была гаворка і аб сустрэчы з паэтам Віктарам Шведам, і аб паездцы на дажынкі ў Варшаву, і аб патрэбе большага зацікаўлення сельскагаспадарчай асветай, і аб дрэннай дарозе, і аб ліквідацыі павятовымі ўладамі пункту аховы здароўя ў Малінніках. Адны гаварылі, што неабходна забавязацца да грамадскага чыну пры пабудове дарогі, а таксама пры будове святліцы і пункту аховы здароўя. Іншыя зноў даказвалі, што многа моладзі працуе па-за Маліннікамі і грамадскага чыну не будзе каму выконваць. А лепш выйсці з гэтай ініцыятывай на вясковы сход і ўсіх жыхароў змабілізаваць да яго.

Ані ў справаздачы, ані ў дыскусіі не было ўспемнена аб такіх важных справах як абсалютная абыякавасць да працы моладзі з боку партыйнай арганізацыі, грамадскага камітэта ПАРП, прэзідыума ГРН у Грыгораўцах і яго камісіі да спраў культуры. Каму, як не ім у першую чаргу апекавацца і дапамагаць моладзі, каму, як не ім, павінна залежаць, каб станоўчыя, выхаваўчыя вартасці якнайшырэй праяўляліся ў працы гурткоў БГКТ і ЗМВ. Маецца ўражанне, што іх гэтая справа зусім не кранае, што моладзь Маліннік больш у гэтым зацікаўлена і больш робіць у гэтай галіне, як усе яны разам узяўшы.

Пасля заканчэння дыскусіі адбыліся выбары праўленняў гурткоў БГКТ і ЗМВ. І так, старшынёю гуртка БГКТ выбраны Юрка Іванчук, сакратаром — Вера Калішук, скарбнікам — Ніна Іванчук і членамі праўлення — Людміла Швайко і Уладзімір Данілюк. Старшыня і сакратар гуртка БГКТ паедуць на канферэнцыю аддзела. Праўленне гуртка ЗМВ узначаліла настаўніца Барбара Баркоўская. Аб ёй трэба сказаць і тое, што яна падрыхтавала школьнікаў да дэкламатарскіх выступленняў на тэму 50-ай гадавіны БССР.

Пасля сходу моладзь сабралася ў аддзельнай зале, каб пагаварыць аб ходзе схода, аб яго добрых баках і недахопах, а таксама разам пасядзець і пагаварыць з прадстаўнікамі БГКТ з павета і са сваімі аднавяскоўцамі, якія заўтра паедуць з Маліннік да працы і навукі, і якія зноў у суботу з'яўляцца тут і правядуць вечар і нядзелю у роднай вёсцы.

Драмгурток БГКТ і ЗМВ плануе прыняць удзел у аглядзе мастацкай самадзейнасці нацыянальных меншасцей. Жадаем усяго найлепшага.

М. Хмялеўскі

Прэзідыум сходу.

Удзельнікі сходу.

Члены выбранага праўлення гуртка: Юрка Іванчук, Ніна Іванчук, Вера Калішук і Уладзімір Данілюк.

СПЕЦЫЯЛІСТЫ, ГАСПАДАРКІ, КАМАСАЦЫЯ

Над павелічэннем узросту сельскагаспадарчай прадукцыі працуюць калектывы спецыялістаў. Першы этап іх працы быў закончаны ў лютым-сакавіку мінулага года. Тады апрацавалі яны заданні паасобным гаспадаркам і адміністрацыйным адзінкам. Гэтымі ўказаннямі спецыялістаў кіраваліся адміністрацыйныя ўлады, гаспадарчыя і спулдзельчыя ўстановы, якія прымалі прадукцыйныя пастановы.

Але на гэтым не канец. У гэтым годзе групы спецыялістаў сельскай гаспадаркі зноў у дзеянні. Заканчваюць яны працу вызначаючы адначасова, у якой меры паасобныя індывідуальныя гаспадаркі рэалізавалі мінулагоднія заданні аграмінімум. Калектывы спецыялістаў апрацоўваюць заданні паасобным гаспадаркам, вёскам і індывідуальным гаспадаркам на гэты год. З вынікамі апрацовак пазнаёмлена партыйныя арганізацыі, грамадскія камітэты ПАРП і ўсіх гаспадароў у Бельскім павеце. Звернута ўвагу ўсім тым, хто не дастасаваўся да ўказанняў калектываў спецыялістаў сельскай гаспадаркі і не рэалізаваў пастаўленых заданняў у мінулым годзе, што калі і ў далейшым так яны будуць паступаць, дык іх гаспадаркі пойдуць пад аўкцыён згодна з сеймавым законам ад 24.I.1968 года і прададзены або пераняты дзяржаўным скарбам.

Балячкай у павелічэнні прадукцыйнасці сельскай гаспадаркі з'яўляюцца эканамічна занядбаныя гаспадаркі. На тэрыторыі Бельшчыны такіх гаспадарак 580 з 6000 гектараў зямлі. «Зямля павінна радзіць» — гаворыцца ў праграме партыйнай арганізацыі. Адсюль заданне для адміністрацыі павета і ГРН, каб пераймалі гэтыя гаспадаркі на скарб дзяржавы.

З поўным размахам рэалізавана ў Бельскім павеце закон аб камасацыі зямлі. У мінулым годзе закваліфікавана цераспалосіцу ў 9 вёсках на абшары 6.328 га. Праводзіцца зараз працу ў далейшых 9 вёсках, дзе скамасуецца 9.438 гектараў. Да 1975 года ў Бельскім павеце цераспалосіца будзе толькі гісторыяй.

АК

Нераўнамернасць сеўнікаў

Гаспадары Бельскага павета зараз маюць **2800** сеўнікаў. Толькі ў мінулым годзе ў выніку інтэнсіўнай рэалізацыі заданняў аграмінімум у галіне ліквідавання сяўбы з плахты, тутэйшыя гаспадары закупілі **476** збожжавых сеўнікаў. Такая колькасць сеўнікаў тэарэтычна хапіла б, каб заспакоіць патрэбы. Некарысным фактам астаецца нераўнамернае іх размяшчэнне. Асаблівую ўвагу гандлёвыя ўлады і сельскагаспадарчая служба павінны звярнуць у бліжэйшых гадах на такія ГРН як: Пілікі, Рыбалы, і Бельск Падляшскі, дзе адчуваецца недахоп сеўнікаў. (ак)

РОДНАЯ ЛІТАРАТУРА

ІВАН ПТАШНІКАЎ

Іван Пташнікаў нарадзіўся 7 кастрычніка 1932 года ў вёсцы Задроздзе Мінскай вобласці. Скончыў філалагічны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Пачаў друкавацца ў 1957 годзе. Выйшлі ў свет зборнікі апавяданняў і аповесцей «Зерне падае не на камень» (1959), «Лонва» (1965), «Сцяпан Жыхар са Сцешыц» (1966), раман «Чакай у далёкіх Грынях» (1962). Новая аповесць Пташнікава «Тартак», надрукаваная ў 12 нумары «Полымя» за 1967 г., урывак з якой прапануем сёння ўвазе нашых чытачоў, з'яўляецца выдатным дасягненнем беларускай прозы.

◆ТАРТАК◆

Прагалам пайшлі адгалоскі.

— Не спі, сын... — Алёша пачуў, як яго клікнула Наста, і падумаў, што яму, вунь як хочацца спаць. Не служаць ні рукі, ні ногі — нават языком не кранеш.

Конь, ідучы, усё яшчэ скуб траву ля дарогі, і Алёша падумаў, што хочацца есці, не праходзіць голад.

Яны праехалі дарогай — уехалі ў самы прагал і зноў сталі. Боганчыка зусім схаваў з вачэй туман, і не вядома было, што робіцца ўперадзе. Зноў злезла з воза Наста — ішла да яго, Алёшкавых, калёс, кінуўшы аднаго Буланчыка.

— Зноў наперадзе нешта, сын... — зашаптала яна — Так бы не сталі. Не спі, глядзі... Помні, што я сказала...

Тады Насту клікнулі, Махорка, мусіць.

— Нехта стогне там, уперадзе... Не спі, сын... — Яна кінула ў яго на возе на мяхах дубец, якім паганяла яшчэ ля ракі Буланчыка, калі той не хацеў ісці ў ваду, і пакраталася наперад, мінаючы Януковы калёсы. Янук замычаў, мусіць спрасоння, лежачы на мяхах, і зноў стала ціха, нават не храплі коні. Было чуваць, як ідзе дарогай Наста: дуг, дуг. Калі Наста схавалася за Таніньмі калясьмі, Алёшку хапіла стужа. Ён ссунуўся з мяхоў на дарогу і дагнаў Насту ўжо ля Махоркавых калёс. Махоркі на возе не было, не было і ля каня. Не відаць было нідзе і Боганчыка.

Ужо ля Боганчыкавых калёс Алёша згледзеў, як, сышоўшы з дарогі, у прагале стаяць мужчыны. Двое — Махорка з Боганчыкам. Панок быў ззаду, воддаль — прыхінуўся да сасны, як прыкарэў.

Яны падышлі з Настай да Панка.

— Скажы ты... — загаварыў Махорка да Насты, сціха, як шаптаў. — Не магло ж нам здацца... І мне і Івану. Чалавек стогне.

— Дзе чалавек? — Наста зайшла ім наперад і, натапырыўшыся, глядзела ў прагал.

— Ды тут недзе недалёка... — паказаў Махорка рукой, усё роўна што сабе пад ногі. — Я ўжо і клікаў... Стагнаў быў, пасля сціх.

— І я, Наста, чуў. Аж з калёс, едучы, — кашлянуў Панок.

— Які тут у чорта чалавек... Маюць жа вушы... — загаманіў быў моцна Боганчык.

— Ціш... Сам жа чуў... — шыкаў на яго Махорка.

— Што вы ўсе шыкаеце... Стогне, стогне... Дзяўчына на возе стогне. Ехаць трэба, калі што думаем. Ну і людзі...

— Адыйдзі... — Махорка махнуў быў на Боганчыка рукой.

Усе тады як ураслі ў зямлю.

Нічога не было чуваць.

Выплыў з-за лесу месяц і вісеў цяпер ля цёмнай, што конь з нагамі і галавой, хмары. Павіднела. У тумане была знаць уперадзе дарога — ішла прагалам — і было відаць, як на моху ля ног ляжаць леташнія белыя сасновыя шышкі.

Пасля далёка ў прагале, на балоце, мусіць закрычала пратрывожаная кнігаўка. Кнігавак, відаць, было многа, бо адна не спраўлялася б так часта крычаць. Турчалі жабы, моцна, на ўвесь лес — аж ішлі адгалоскі...

Алёша доўга глядзеў у прагал — у вачах ужо зрабілася аж два месяцы: адзін адбягаўся ад другога і каціўся па небе да самага лесу.

На зямлю, на голую дарогу, ад сосен падаў цень, шырокі, разгаты, і ляжаў, як на чыстым абрусе.

Алёша пачуў, што холадна ў ногі. Пасля стала холадна за плячыма.

— Паедзем... Дзяўчына на возе стогне. Агнём бы яно ўсё пайшло ад маёй галавы... — вылаяўся быў Боганчык і ступіў да Махоркі — невядома чаго.

— Што затросся, як спаралiжаваны? А калі чалавек там? — крутнуўся да яго Махорка.

— Чалаве-е-к... — перадражніў Махорку Боганчык.

— Дык што? Мінаць чалавека? Чалавека я ніколі не мінаў... — Махорка адразу тады ўзлаваўся... Лапаў за кі-

У ЦЕНЮ БЕЛАСТОКА

Беластоцкі павет, вёскі і мястэчкі, жывуць і развіваюцца ў ценю вялікага горада, якім з'яўляецца Беласток. Гэта мае свае добрыя і дрэнныя бакі. З аднаго боку гэта спрыяе хуткаму росту таварнасці ў сельскай гаспадарцы, з другога зноў боку амаль цалкам аголвае вясковыя ваколіцы з найбольш працаздольнага людскога элемента ды спецыялістычных кадраў.

Напрыклад, у рамястве. Звяртае ўвагу факт, што ў шматлікіх курсах на рамесныя спецыяльнасці ўдзельнічаюць, пераважна, старэйшыя людзі, якія наогул ужо не думаюць аб шуканні кар'еры на далёкіх невядомых вуліцах; якім, у адрозненне ад маладых, цяжка прыстасоўвацца да новых асяроддзяў.

У Беластоцкім павеце існуюць цэлыя ваколіцы, дзе няма ніводнага рамесніка, нават цырульніка. Класічным прыкладам, ілюструючым такую сітуацыю, з'яўляецца тэрыторыя Зубкоўскай грамадскай рады. Нягледзячы на тое, што ГС у Гарадку цвёрда пастанавіў ліквідаваць гэту зубкоўскую «белую пляму» і не раз спрабаваў арганізаваць там хаця якую-небудзь рамесную дзейнасць, справа застаецца надалей адкрытай. Няма каму даверыць гэтаку дзейнасць, няма ахвотных, увогуле няма з кім дагаварыцца там. Зубкоўская старонка знаходзіцца на канцы чыгуначнага шляху Крынкі — Беласток і тэтым шляхам, як паўнаводнай рэчкаю плыве рабочая сіла ў Беласток, у фабрыкі і заводы. Многія даязджаюць у ваяводскі цэнтр на працу штодзень, шторанку і штовечар, і кожны марыць аб сваёй будучыні, менавіта, у Беластоку, а не ў прызубкоўскіх Зубрах, Свіслачанах ці Вераб'ях.

Здавалася б, бліжэй вялікіх прамысловых цэнтраў павінна спрыяць развіццю рамяства, дастаўляць высокакваліфікаваных кадраў асабліва ў галіне слёсарска-механічных паслуг насельніцтву. Аднак зубкоўская «белая пляма» пярэчыць такім спадзяванням. Зрэшты, не толькі. Возьмем на пераглял Чорную Беластоцкую, якая таксама з'яўляецца не абы-якім цэнтрам машыннай прамысловасці. Вось пералік рамеснікаў у Чорнай Беластоцкай, афіцыйна пацверджаны мінулагодній статыстыкай: чатырох краўцоў, адзін цырульнік, каваль, двух фатографаў, адзін механік, пячнік, шкляр, трох муляроў, двух электрыкаў. Тым часам у ваколіцы вёскі Канавалы, у іншым канцы павета, налічваецца чатырох кавалёў.

А жа ж патрэбны нам рамесныя паслугі, перш за ўсё, механічна-слёсарскія і мулярска-будаўнічыя вельмі вялікія і павялічваюцца ў надзвычайным тэмпе ў сувязі з агульным развіццём і ростам дабрабыту насельніцтва. Зараз у Юшказым Грудзе адбываецца мнагалікі курс па рамесных спецыяльнасцях: муляр, столяр, цесляр і бетоншчык. Прыходзяць на курсавыя заняткі людзі старэйшыя, маючыя часта значную практыку, але без правоў на кваліфікацыю. Патрэбны курс. І мо' добра, што шмат на ім старэйшых, бо маладыя не застаюцца б у вёсцы, зараз пашукалі б сабе даходнай работы ў нейкай фабрыцы, «Ухвытах» ці «Фастах» — абы ў горадзе. Аднак жа цяжка пазбыцца думкі, што станецца з гэтымі курсантамі пасля заканчэння заняткаў і атрымання імі правоў? Што станецца, значыць, хто паможа ім? Рамеснік не цудатворац, таксама патрабуе дапамогі з боку ўлад і рамесных арганізацый, якія ў выпадку Беластоцкага павета амаль зусім не цікавяцца сітуацыяй вёскі. Услед за афіцыйным дакументам (не скажу якім) напішу, што ўласнік вулканізацыйнага варштата ў Міхалове за ўвесь год не атрымаў нат' ні кілаграма неабходнага яму каўчуку. Уласнік іншага варштата у тым жа мястэчку, слёсарскага, атрымаў за год прыдзел на куплю ўсяго чатырох метраў руравў, неабходных яму ў рэалізацыі заказаў ад людзей. Трэба толькі дзівавацца з бездаказнасці тых, якія бяруць грошы за добрую арганізацыю забеспячэння матэрыяламі рамеснікаў, крычаць аб вялікіх патрэбах у галіне рамесных паслуг, і аднакасова робяць усё, каб гэтых паслуг не пабольшала. У гэтым месцы трэба лічыць вельмі ўласцівай прапанову ўтварыць асобны рамесны цэх на Беластоцкі павет, парваць з «апекаю» беластоцкага гарадскога цэха над сваім млечным братам — паветам Беластоцкім. Прапанову падтрымалі ўлады, павятовая рада і яе аддзел прамысловасці, бо іншага выйсця сапраўды няма.

Адной з першых праблем, якая займае ўвагу кіраўніка павятовага аддзела прамысловасці тав. Савіцкага з'яўляецца праблема развіцця рамяства ва ўсходняй частцы павета. Сапраўды праблема! На тэрыторыі грамад суседніх з Зуброўскай надта бедная сетка рамесных варштатаў усяго па 2—3. У першую чаргу патрэбны будаўнічыя прафесіі і амаль выключна дзеля іх арганізоўваюцца курсы на падабенства таго, што ў Юшказым Грудзе. Слёсарска-механічныя варштаты густа абселі прыбеластоцкае наваколле, прыгарады горада, у якім дзесяткі тысяч матацыклаў, аўтамашын ды наогул усялякіх машын. Уласнікі матацыклаў з Зубкоў, бадай, ездзяць за рамонтамі аж пад Беласток... Гэта жарт і не жарт. Бачыў на далёкай перыферыі Беластока гаспадара, што прышоў да маладога слёсара — каваля заказаць воз, вядома, гумак.

У ценю Беластока, як пад вялікай яблыняй, каля якой не расце агароднінa. Добрыя агароднікі аднак ведаюць, што рабіць, каб была і яблыня, і агародніна. З падобнай думкай правёў я размовы ў павятовых кабінетах. У выніку даведаўся, што справам развіцця рамяства ўдзялялася вельмі ж мала ўвагі. Толькі недзе каля 1965 года, тры-чатыры гады таму назад заўважана ўсур'ёз гэту праблему. За так кароткі час цяжка спадзявацца радасных вынікаў. (СЯ)

УВАГА СЯЛЯНЕ!

АВЁС СЛАБА ЎСХОДЗІЦЬ

Як інфармуе нас сельскагаспадарчая служба Прэзідыума ВРН у Беластоку, **авёс з мінулагодняга збору вельмі слаба ўсходзіць.** Вось даставілі ў Цэнтралю насенную адну партыю аўса вагой у 5.700 тон. Пасля праверкі яго сілы прарастання, аказалася, што аж 1300 тон гэтага аўса зусім не надаецца на насенне.

Гэта толькі прыклад. У розных раёнах, нават у пасобных вёсках прыдатнасць мінулагодняга аўса на насенне можа прадстаўляцца па-рознаму. Усё залежыць ад таго, пры якой пагодзе і пры якіх умовах праходзіла даспяванне і ўборка аўса.

Цэнтраля насенная, як нас завяраў яе дырэктар С. Ягадзінскі, дакладна правярае якасць насення, якое потым адстаўляе ГС-аўскім складам. Авёс там ужо таксама павінен быць. На аснове гэтых выпрабаванняў спецыялісты сцвярджаюць, што **мінулагодні авёс мае паніжаную сілу прарастання да 20 працэнтаў.** З таго можна зрабіць просты вывад, што на столькі ж працэнтаў трэба павялічыць колькасць насення, якое высяваем у полі. Прыклад: калі нармальна гаспадар высявае на адзін гектар у сярэднім 150 кілаграмаў аўса, дык на гэты раз трэба яму пасеяць 180 кілаграмаў.

Усё ж не зашкодзіць быць асцярожным. Да вясенняга севу астаецца яшчэ крыху часу. Ёсць адзін добры стары выпрабаваны гаспадарскі спосаб: трэба збіць скрыньку, насыпаць у яе зямлі так падрыхтаванай, як на полі, дзе маe расці авёс, узяць са свірана жменю аўса, адлічыць сто зярнятак і пасадзіць іх у гэтую скрыньку. Зярняткі гэтыя спецыяльна не адбіраць. Важна іх колькасць, а не якасць. Садзіць іх трэба даволі рэдка, каб пасля ўсходу можна было лёгка палічыць, колькі зярнятак узышло, а колькі засталося ў зямлі. Такім чынам атрымаем працэнт сілы прарастання ўласнага насення. Такім жа спосабам варта праверыць і іншую ярыну. Работы прытым нямнога, а карысць вялікая.

На канец інфармацыя ўсім сялянам: сельскагаспадарчая служба Беластоцкага ваяводства на 1969 год найбольш рэкамендуе наступныя гатункі аўса: нямецкі «флямінгсвайс — II» і польскія — «удыч жоўты» і «пшэбуй — II». Найлепшы з іх нямецкі авёс «флямінгсвайс — II». Прадбачваецца, што аж 50 працэнтаў плошчы будзе ім засеяна. Аўса гэтага сеяць трэба 140 кілаграмаў на адзін гектар. (вр)

„ЛЯТАЮЧЫЯ ТАЛЕРКІ?"

За апошнія дваццаць гадоў тыражы літаратуры, прысвечанай «неапазнаным лятаючым аб'ектам», завявалі адно з першых месц на свеце. Гэтай праблемай займаюцца шматлікія асацыяцыі і клубы. Адны з іх аб'ядноўваюць тых, хто «сам лятаў» на талерачках. У другіх ўваходзяць тых, хто толькі іх бачыў, у трэція — хто не лятаў і не бачыў, але цвёрда ведае, што яны ёсць. Члены клубаў працуюць інтэнсіўна, праводзяць міжнародныя з'езды і сімпозіумы, калёквіумы і семінары. Ёсць у Злучаных Штатах і афіцыяльныя, субсідзіраваныя ўрадам арганізацыі, якія займаюцца лятаючымі прадметамі.

«ТОЛЬКІ ФАКТЫ»

«Хросны бацька» лятаючых талерак — амерыканскі лётчык Кенед Арнольд. Іменна ён у 1947 годзе заўважыў дзевяць свяцячыхся дыскаў, якія ляцелі строем з хуткасцю каля трох тысяч кіламетраў у гадзіну.

Наступная сустрэча з талеркамі аказалася трагічнай. У студзені 1948 года вялізны лятаючы спадак з'явіўся над амерыканскай авіяцыйнай базай Нокс. Праследуючы яго, капітан ваенна-паветраных сіл Томас Мантэл загінуў. Апошняе яго паведамленне прышло з вышыні дзевяць тысяч метраў: «Бачу прадмет, іду на збліжэнне».

Гэта гісторыя набыла рэзананс. Многія ўбачылі ў ёй грознае папярэджанне невядомых пасланцаў іншых планет, патрабаванне пакінуць іх у спакоі. Пра загадкаваю смерць капітана расказвалі даволі часта. Яна служыць бясспрэчным доказам існавання невядомых нам магутных сіл.

Але вынікі стараннага расследавання, праведзенага ўладамі ЗША, атрымалі куды менш шырокую вядомасць. Таямнічая «талерка» аказалася ўсяго тэнкасценным пластыкавым паветраным шарам, які выраблен ваенна-марскімі сіламі ЗША па сакрэтнаму праекту «Аперацыя Скайхок».

Такія шары маглі паднімацца да вышыні 30 тысяч метраў. А Томас Мантэл, патнаўшыся за ім, забыўся, што на яго самалёце няма кіслароднага прыбора. Усе інструкцыі свету забараняюць у такіх выпадках паднімацца вышэй 6 тысяч метраў. Мантэл пагрэбаваў правіламі пераасярогі і паплаціўся за гэта жыццём...

Вядомы расказы аб сустрэчах і нават рукапашных сутычках з пілотамі іншапланетных караблёў, якія прызямліліся. У іх стралялі — але беспаспяхова.

Адна з талерак зрэзала дрэва на беразе Амазонкі і знікла ў мутным вадзяным патоку. Знайсці яе не ўдалося. Другая слізгала над зямлёй, як падбі-

шэні ў штанах, як чаго там не знахозішы.

— Не мінаў... А дзе дзенеш, падабраўшы? Хоць тата з таго свету — дзе дзенеш? Сваіх поўныя калёсы. І хворых і здаровых. Стогнуць. Дзяўчына вунь...

— Віш, бацька знайшоўся. Горлам брацы... Не крычы. Чалавек стогне. У сасонніку, мусіць, — паказаў Махорка раптам зноў рукой у прагал.

— Ну і чорт з ім, хто дзе цяпер стогне. Зямля ўся стогне. Усіх не наслухаешся. У нас свае, вунь... Вёска цэлая стогне...

— Ціш... — махнуў на яго рукой Махорка.

Тады Алёша пачуў, як з боку ля іх, на прагале ў соснiку, нехта стагнаў. Пасля закашляўся Панок, і зноў нічога не было чуваць.

Калі яны прышлі за Махоркам у соснік, Алёшу здалося, што ў высокай белай мятліцы ляжыць, выцягнуўшы ногі конь — чорны, задам да іх. Конь быў адразу застагнаў, тады пачаў храпці недзе пад сябе ў густую траву... Здавалася, нават не пачуў, як падышлі людзі.

— Ло-ось... — заганаміў Махорка. — Ідзіце бліжэй... Са спіны толькі... Ля ног не стойце... Не стойце... Ён нагой аглябню сячэ. Адступіся, хлапец, не лезь усмоль... Чаго ты тут?.. Сядзеў бы на калёсах. Пазбягаліся ўсе...

Алёша тады адышоўся ад Махоркі і стаў ззаду за Настай. Махорка ступіў да лася, нагнуўся і глядзеў недзе ў траву, дзе кашляў лось...

Лось быў кароткі і тоўсты, але здаваўся вялікім — каб устаў, зраўняўся б з Буланчыкам. У яго была шырокая і кароткая шыя, і на ёй расла маленькая грыва. Галава ў лася была доўгая, вузкая, з гарбом ля храп і з вялікім бліскучым вокам, якое глядзела некуды ўверх — на месяц. Ніжняя губа ў яго абвісла, як мокрая анучa; вушы, круглыя і шыракаватыя, што ў каровы, натапырыліся і стаялі.

Лось быў не чорны, як здалося спачатку. Толькі на спіне ў яго ішла чорная паласа, вузкая, на руку; ногі і галава ў яго былі бурыя, а сам ён увесь цяпер, зблізку, здаваўся шэрым і бліскучым, бы ўсё роўна ў расе... Можа, што на яго свяціў месяц.

Рогі Алёша згледзеў пасля ўжо: яны, чорныя і вялікія, што саначкі, ляжалі ў белай траве, усё роўна як асобна ад галавы. Краталіся разам з галавой толькі, калі лось кашляў, і тады парола зямлю...

— Падбілі... — зноў заганаміў на ўвесь соснік Махорка. — Уся шыя пасечана... Аж мяса павыпірала... Крыві пад ім чорная лужына ў траве... І з храп кроў цячэ. Не падыходзьце... Падурнелі?.. Адступіцеся!..

Лось захроп і пачаў круціць галавой... Угару з-пад рагоў палціцела зямля. Пасля сціхся і стаў часта дыхаць, ажно хадзіў у яго хадуном жывот.

— Не падыходзь, Наста! — крыкнуў цяпер Панок...

Мужчыны самі адышліся далей, і Панок пацягнуў Насту назад за руку.

Лось раптам падагнуў пад сябе пярэднія ногі, крутнуўся набок, падняўшы галаву з рагамі, і ўстаў на заднія. Пярэднія ў яго былі цяпер сагнуты, і ён, дрыжучы, апіраўся на калені. Пастаяўшы на каленях, ён задзёр яшчэ вышэй галаву, паклаўшы на спіну рогі, што дзве шырокія лапаты, і зарыкаў. Моцна, як толькі мог, — прагалам далёка пайшлі адгалоскі; балоча і жаласна, што карова, калі ад яе адсаджваюць цяля; пасля ціха, задыхаючыся і крудучы галавой убакі... Тады раптам асеў, пакінуўшы грудзямі на карэнне і ўдарыўшы пысай аб зямлю, і сціх, лежачы на жываце і на падкорчаных нагах. Пасля ўсхапіўся зноў на заднія ногі і скочыў уперад, дзе не было людзей, — неяк пікнуў сябе аднымі заднімі нагамі, пярэднія ў яго былі сагнуты ў каленях і цягнуліся па зямлі, і адразу ўпаў на траву ў свежым месцы і стаў біць нагамі па зямлі. З-пад яго палецеў мокры мох з дзёран, тады сыпанула шорсткім жвірам...

Пасля лось зноў стаў на заднія ногі і, ужо не могучы падняць ад зямлі пярэднія, пачаў круціцца на адным месцы, як ушчаміўшы ў што галаву. Абваліўшыся на зямлю, ён качаўся з боку на бок і страсаўся, як ад вады, — з-пад яго зноў паляцела зямля і пырскі ад крыві. Біў заднімі нагамі, раўчы з карэннем малады соснік і рыючы ля сябе яму. Ён ляжаў ужо на адным баку, не пераварочваючыся, і біў нагамі толькі ля сябе пад бокам... Памалу — ногі ў яго дрыжэлі і выпрастваліся, як ад сутаргі... Пасля ён зноў рвануўся з зямлі, хочучы ўстаць на ногі, і ссунуўся ў яму, якую вырыў нагамі з боку... Застагнаў ціха і цяжка, што чалавек...

Адразу стала ціха; не грукала зямля, і было чуваць, як у лася з рагоў сыпалецца на траву жвір — шапоча — і кратаецца высокая белая мятліца ля задніх ног...

Мужчыны доўга маўчалі, стоячы, тады Махорка сказаў, нібы сам сабе:

— Вось і смерць, Наста... Падбілі!.. Вай на Паліку пачаліся. З Паліка лось. Каля нас іх цяпер няма...

тая птушка, і ледзь не пацярпела аварыю на вачах відавочцаў. Але «выплюнуўшы» некалькі кавалачкаў металу, выраўнялася і паляцела. Дастаўлены ў паліцыю метал аказаўся звычайным волавам.

...Пакінуты экіпажам серабрысты дыск знайшлі ў глыбокіх каменнавугальных пластах нарвежскіх капальняў на Шпіцбергене. Пабіты ўдарамі мікраметэораў, ён яўна нёс сляды доўгіх касмічных вандраванняў. Яго накіравалі на аналіз у Пентагон, дзе ён і знік бясследна.

Не хто іншы, як талерка, вывела са строю ў 1965 годзе лініі высокавольтавых электраперадач, патрузіўшы на шэсць гадзін у цемру некалькі буйных гарадоў Амерыкі. Гавораць, што калі ўважліва ўгледзецца ў каляровую фатаграфію «Нью-Йорк у мгле», апублікаваную ў «Лайфе», то ў правым кутку можна ўбачыць цёмную плямку. Гэта і ёсць невядомы касмічны карабель.

Але, бадай, самы здзіўляючы такі шэдэўр — «Інтэрв'ю з чалавекам з Венеры» апублікаванае ў канцы 1967 года заходнегерманскім часопісам «Штэрн». Гэта блакітнавокі «супермен», які матэрыялізаваўся, своеасаблівы варыянт ніцшэўскай «бялявай бэсты», аказваецца, знаходзіцца на сакрэтнай службе ў Пентагоне. Ростам ён 190 сантыметраў, цудоўна размаўляе па-англійску (іменна па-англійску), свабодна дыхае ў нашай атмасферы без якіх-небудзь прыстасаванняў. У яго сціплым фібравым чамаданчыку схаван незвычайны серабрысты касцюм, гібкі, як шаўковая тканіна, і настолькі цвёрды, што, дакранаючыся да яго, ламаецца алмазны свярдзёлак.

У такім касцюме, гаворыць «венерыянец», ён свабодна гуляў на паверхні самых гарачых зорак, не звяртаючы ўвагі на магутныя гравітацыйныя палі...

Можа хопіць «фактаў»?

ЯК ІХ ВЫВУЧАЦЬ?

Гэта пытанне лягчэй задаць, чым адказаць на яго. Лятаючыя талеркі «з'яўляюцца» толькі перад тымі, хто ў іх верыць. І ўпарта не хочуць паказвацца на вочы пастам паветранага назірання, метэаролагам і сур'ёзным астраномам, г.зн. іменна тым, ад каго трэба чакаць найбольш тонкай інфармацыі, праўдзівага апісання лятаючага прадмета.

Непаўторнасць эксперыменту, выпадковасць з'яўлення фенамена заўсёды або робяць цяжкім, або зусім выключаюць магчымасць даследвання.

У свеце не існуе НІВОДНАЙ дакладнай стэрэаскапічнай фатаграфіі, на якой адначасова з двух пунктаў былі бачны выразныя контуры цвёрдага лятаючага прадмета. Усе такія здымкі зроблены аднааб'ектыўнымі камерамі, і заўсёды пакідаюць глебу для сумненняў.

Адна з серый здымкаў вельмі нагадвае кінуты ў паветра саламяны капялюш, перавязаны чорнай шоўкавай стужкай. Другія, бясспрэчна, аказваюцца контратыпамі з двух злучаных расам дыяпазітываў, напрыклад, пейзажу і намаляванага на аркушы белай паперы карабля невядомай канструкцыі. Сучасная фатаграфічная тэхніка дае магчымасць атрымліваць здымкі, якія ніводны эксперт не зможа прызнаць падробленымі. Яны — сапраўдныя. Але зазняты на іх бываюць не прышэльцы з космасу, а самыя звычайныя, зямныя прадметы ў нечаканым ракусе — каструлі, тазы, пластмасавыя цацкі.

Гэта «фатаграфія» абышла ўвесь амерыканскі друк. Яна ўяўляе сабою падробку, але дакладна перадае ўяўны выгляд «лятаючых талерак», такіх, якімі іх бачыў Адамскі і іншыя.

А ці ёсць фатаграфіі, якія не выклікаюць ніякіх сумненняў? Так, ёсць. Але на іх заўсёды паказаны свецячыеся прадметы круглай або авальнай формы, з размытымі контурамі. Найбольш верагоднае тлумачэнне такіх здымкаў — шаравая маланка. Дарэчы, з-за поўнай няяснасці месца і часу фарміравання прырода яе таксама да гэтага часу не раскрыта. Аднак нікому не прыходзіць у галаву прыпісваць ёй касмічнае паходжанне.

Нават пры павярхоўным аналізе таямнічыя ўспышкі на воблаках аказваюцца водблiскамі электразваркі, імпульснымі папераджальнымі агнямі самалётаў у раёне аэрадромаў або далёкімі зарніцамі. А лістападаўская «талерка» 1967 года над Сафіяй аказалася разведвальным вышынным балонам НАТО.

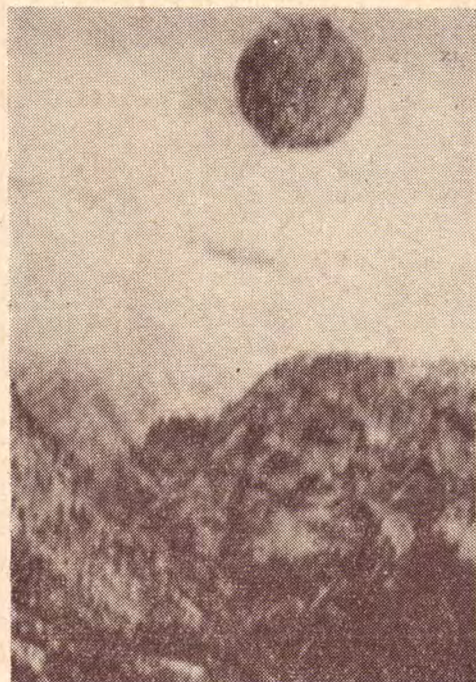
З найбольш сур'ёзных прац, прысвечаных даследванню праблемы, трэба назваць дзве. Адна — кніга Данальда Мензела «Лятаючыя сподкі», дзе ён тлумачыць амаль усе выпадкі іх з'яўлення бурамі атмасферы Зямлі і Сонца. Наша планета рухаецца ў верхніх пластах сонечнай атмасферы, дзе свабодна перамяшчаюцца згусткі высокатэмпературнай плазмы.

Другая кніга — Фрэнка Эдвардса, «Лятаючыя талеркі — рэч сур'ёзная». Гэта зборнік выказванняў, заўваг, запіс паказанняў відавочцаў, згрупаваны па некалькіх раздзелах. Праўда, Эдвардс часта так характарызуе свае крыніцы: «Сведка, які прасіў не называць яго імя, не заслугоўвае поўнага давер'я». Або «Добрасумленнасць гэтакага сведкі пацверджана шматлікімі яго суграмадзянамі, але па некаторых прычынах яго прозвішча я пакуль не магу абнародаваць». Куды ўжо больш пераканаўча!

ДЛЯ КАГО ГЭТА НЕ МІФ?

У першую чаргу для дзялкоў ад навукі. Выкарыстоўваючы жывую цікавасць любой аўдыторыі да ўсяго непазнанага, незвычайнага, шматлікія лектары на Захадзе выступаюць з паведамленнямі і расказамі, прыцягваюць на такія вечары «відавочцаў», дэманструюць фатаграфіі і дыяпазітывы. Значная частка гэтых лектараў аказваецца звычайнымі шарлатанамі. Праўда, ёсць і людзі, якія шчыра пераканаты ў тым, што расказваюць. Яны імкнуцца прыцягнуць цікавасць грамадскасці да фенаменаў, але, на жаль, прыносяць больш шкоды, чым карысці. Усё гэта не проста стварае нездаровую атмасферу ажыятажу, але і дапамагае лектарам нажыць немалыя капіталы.

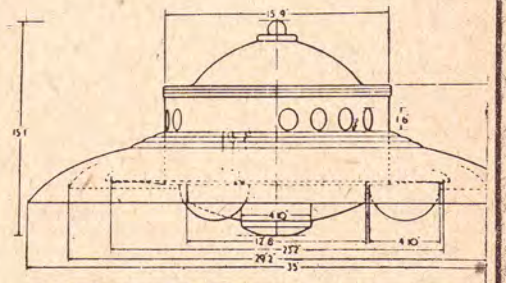
Сярод гэтай кагорты самыя адкрытыя махляры — амерыканцы Леслі і Адамскі. Выкарыстоўваючы свае «цесныя знаёмствы» з іншапланяцянамі, прадпрымальныя дзялкі «наведалі» Марс, Месяц і Венеру, навучыліся ў нашых касмічных суседзяў лячыць простымі і даступнымі сродкамі рак, глаукому, гіпертанію і наогул любыя хваробы, ад якіх пакутуе чалавецтва. Іх лекцыі, кінафільмы, кнігі і медыцынская практыка прынеслі ўжо ім сотні тысяч долараў з кішэняў даверлівых слухачоў і пацыентаў. Назіраецца дакладная заканамернасць з'яўлення вялікай колькасці лятаючых талерак. І, як ні дзіўна, гэта заканамернасць звязана з зямнымі падзеямі.

Здымак, які не выклікае сумненняў у сэнсе праўдзівасці з'явы. «Лятаючая талерка» (лёгка адратушаваная) ў часе пралёту над горным хрыбтом Кардыльераў. Здымак з англійскай газеты «Спектатар».

Першы «цыкл» — чатырохгадовы, пачынаючы з 1947 года. Пастаянна напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў у ЗША колькасць талерак рэзка павялічваецца. Растлумачыць гэта цяжка. Можа іншапланяцяне б'юцца аб заклад: рэспубліканцы ці дэмакраты пераможуць на чарговых выбарах. А можа з'яўляюцца, каб адцягнуць увагу выбаршчыкаў ад думак аб чарговай прэзідэнцкай праграме і абяцаннях зрабіць краіну «вялікім» і «працвітаючым» грамадствам.

Існуе яшчэ адзін цыкл. Праўда, вызначаецца ён не часам. Талеркі наведалі зямную атмасферу ў 1951 годзе, у тыя месяцы, калі амерыканскія войскі вялі бязлітасную знішчальную вайну супраць Карэйскай Народна-Дэмакратычнай Рэспублікі.

Чарцёж уяўнай «Лятаючай талеркі», зроблены ў ЗША на аснове паказанняў шматлікіх назіральнікаў «лятаючых талерак». Цяпер на падобных прынцыпах працуюць так званыя «падушкі» — лятальныя апараты новага тыпу.

Наступнае іх нашэсце прыпадае на 1965—66 гады, калі 35 амерыканскіх саветнікаў у Паўднёвым В'етнаме хутка замяніла пяцісоттысячная армія, аснашчаная сучаснай зброяй, з намерам за два тыдні разграміць Фронт нацыянальнага вызвалення, калі без афіцыяльнага аб'яўлення вайны, у парушэнне канстытуцыі сваёй краіны прэзідэнт Злучаных Штатаў аддаў загад аб жорсткіх бамбардзіроўках мірнага насельніцтва Паўночнага В'етнама.

Словам, калі зніжаюцца тыражы, калі чытачу прыядаюцца эканоміка і палітыка, калі трэба адцягнуць яго ўвагу ад «недарэчных» пытанняў, на дапамогу заходнім дзялкам прыходзяць тры безадмоўныя «вечна зялёныя сенсацыі: Лятаючыя Талеркі Марскі Змей (часам яго замяняе страшыдла шатландскага возера Лох Нес) і Снежны Чалавек...

Куды цікавей чытаць аб таямнічых караблях з Венеры, чым думаць аб заўтрашнім дні, аб замарожванні заработнай платы, узрастаючых цэнах ці беспрацоўі. Дзяржаўныя дзеячы імперыялістычных краін карыстаюцца гэтай «інфармацыяй» зусім свядома. Для іх лятаючыя талеркі — не міф, а даволі добра замаскіраваны сродак дэзінфармацыі мас.

І толькі.

АДН

Чвэрць стагоддзя назад

Каля пятнаццатага лютага знялі мне з галавы бінты. На твары засталася свежая чырвоная шрама. Перанёсся я ў атрад. З нецярплівасцю чакалі мы з Нячаевым вясны. Ведалі мы, што вясною, як шчэзне снег, Янкоўскі прыдзе сюды са сваёй брыгадай «У імя радзімы». Цяпер на палях снегу ўжо амаль не было, засталося яго крыху ў лесе. Дык спадзяваліся мы гасцей кожны дзень. Разам з брыгадай меўся прыйсці наш камандзір Хмялеўцаў («Дзмітры Іванавіч») і радыётэлеграфіст Уладзімір Шытаў («Пеця»).

Дваццаць другога лютага 1944 года раніцай перабраліся мы з Нячаевым у вёску Шашылы і засталіся на дзень у хаце «Пятра» — Юльяна Хількевіча. Сядзелі мы ў асобным замкнутым пакоі. Паснедаўшы, Хількевіч прынёс з клуні жалезную скрынку ад кулямётных стужак. У скрынцы гэтай перахоўваліся нашы дакументы. Нячаеў выняў са скрыні тоўсты сшытак — наш дзённік, і пачаў запісваць у ім падзеі, што адбыліся ў лютым. Звыш двух тыдняў не былі мы ў Хількевіча і дзённік не вёўся. Наймалодшы сын Хількевіча Янка круціўся на вуліцы. Бацька даў яму загад сачыць, ці ў вёсцы ўсё ў парадку. Каля гадзіны адзінаццатай прыбег з Дубна сувязны Алесь Мусько і перадаў старому Раманюку — бацьку партызана, які затінуў з лейтэнантам Новікавым на хутары Харашчэва — вестку, што вёскі Дубна і Нурэц заняў нейкі партызанскі атрад, людзей каля 250. Збіраюць яны ў гэтых вёсках харчы і вопратку. Частка з іх адзета ў форму Чырвонай Арміі, частка ў цывільным, зброя ў іх рознага паходжання, ужываюць такія словы, як «таварыш камандзір», «таварыш камісар». У сваю чаргу стары Раманюк прыбег з гэтай весткай да Хількевіча.

— Ну, Валодзя, дачакаліся сваіх. Гэта ніхто іншы, толькі Янкоўскі з брыгадай. Дык з імі і «Дзмітры Іванавіч». Пайду на сустрэчу! — гарачыўся Нячаеў.

— Пачакай, навошта спяшацца, самі прыйдуць, — сказаў я. — А мо гэта зусім не Янкоўскі?

— Не дуры галавы! А хто іншы можа быць? Ніхто, апрача яго!

— Тады ідзем разам.

— Няма патрэбы, ты застанешся тут. Займіся паперамі, пайду сам.

Хількевіч таксама ўгаварваў пачакаць, пакуль не высветліцца справа. Нячаеў не здаўся, адзеў куртку, узяў пісталет (аўтамат пакінуў у хаце Хількевіча) і выйшаў на вуліцу.

Вестка аб з'яўленні ў Дубне і Нурцы большага партызанскага атрада абляцела ўсіх жыхараў вёскі. Гаспадары хавалі боты, кажухі. А вось прыдуць і забяруць. Іншага ж забеспячэння не маюць. Босымі хадзіць не будуць, вымушаны забяспечвацца на ўласную руку. Нічога дзіўнага, што нешта возьмуць, — думалі, — але чаму маюць браць у мяне? Хай лепш возьмуць у суседа.

Гурма малых хлопцаў сабралася на ўскраіне вёскі, пад лесам, збоку Нурца. Сярод іх быў і сын Хількевіча Янка. Хлопцы з нецярплівасцю выглядалі гасцей. Хваляваліся думкай: прыйдуць у Шашылы, ці не прыйдуць?

Урэшце выйшла з лесу невялікая група ўзброеных людзей.

— Ужо ідуць! ідуць! — крычалі хлопцы.

Нячаеў сустрэў незнаёмых насупраць двара Соні Тарлецкай. Спыніліся. Гаварыў з імі. Дзеці падбеглі бліжэй, але адзін з партызан замацюгаўся і пагнаў іх. Дык адбеглі, назіралі здалёк. Бачылі, як Нячаеў выняў з кішэні пісталет і падаў яго аднаму з групы. Той агледзеў яго старанна і схаваў у сваю кішэню. Аб чым гаварыў Нячаеў з незнаёмцамі, дзеці не чулі. Пасля кароткай размовы ўся група рушыла назад у бок Нурца. Нячаеў ішоў спераду. Раптам адзін з партызан, які ішоў за ім, спыніўся, паднёс карабін да пляча, прыцэліўся і стрэліў у затылак Нячаеву. Старшы лейтэнант тварам зваліўся ў пясок. Пералеканыя дзеці кінуліся на ўсе бакі.

У хату ўскочыў спалоханы Хількевіч са старым Раманюком.

— Валодзя! Васіль Іванавіч забіты! Уцякай!

— Як гэта забіты? Хто яго забіў? Дзе?

Дрыжачымі рукамі збіраў я са стала паперы і спешна пакаваў іх у скрынку.

— Насупраць двара Соні Тарлецкай, на дарозе. Забілі тыя партызаны. Уцякай хутчэй, схаваю цябе ў клуні!

З-за дзвярэй даносіўся плач гаспадыні. Хількевіч пакаваў у мяшок аўтаматы — мой і Нячаева. Улажыў я пад полы курткі скрынку з дакументамі, выбег на панадворак і крадком уздоўж плоту перабег у клуню. Следам прыйшоў Хількевіч і прынёс зброю.

— Закапаю цябе ў засеку ў салому. Будзем назіраць. У выпадку небяспекі паведамлю.

— Неадкладна трэба паведаміць

ТРЫБУНА чытачоў

ПАЕЗДКА Ў ГОСЦІ

Пачатковая школа ў Пашкоўшчыне арганізавала кулік пад загалоўкам «Карнавал маладосці». Школьная моладзь разам з настаўнікамі пры дапамозе бацькоў арганізавала паездку санкамі да школы ў Дубяжыне. Тут вучні абедзвюх школ весела гулялі на вечарыне, якая перапляталася песнямі, танцамі і інсцэнізацыямі. Дубяжынскія школьнікі гасцей з Пашкоўшчыны частавалі смачнымі пончыкамі.

В. Фалькоўскі
Бельск Падляшскі

БУДУЦЬ ШАФЁРАМІ

ПЗМ (Дзяржаўнае матаровае праўленне) штогод арганізуе ў Гайнаўцы матацыклавыя і самахадовыя курсы. У гэтым годзе хутка 40 слухачоў самахадовага курса, прыступіць да дзяржаўных экзаменаў на права вадзіць самаход.

Усе ўдзельнікі курсу працавіта рыхтуюцца. Навуку аблягчаюць ім дапаможнікі, рысункі, кінафільмы, планшэты, мадэлі рухавікоў і т.д.

Будучыя вадзіцелі самаходаў мелі нядаўна сустрэчу з кіраўніком Інспектарату дарожнага руху камэнды павятовай МО. Тэматыка яе — культура язды самаходам і захаванне асцярожнасці ў час язды. Кіраўнік аналізаваў некалькі дарожных выпадкаў. Прыклады былі павучальныя.

Янка Цялушэцкі
Гайнаўка

У ГДАНЬСКУ

Згодна з планам працы праўлення гуртка БГКТ у Гданьску 22 лютага гэтага года была арганізавана аўтарская сустрэча з Алесем Барскім.

З запрошаных гасцей удзел прынялі: Віктар Швед і дацэнт, кандыдат навук Дзяржаўнага ўніверсітэта ў Мінску Аляксандр Міхайлавіч Саржэўскі, які ў гэтыя дні працаваў у Гданьску.

У некалькіх цёплых словах гасцей і сімпатыкаў творчасці Алеся Барскага прывітаў старшыня гуртка Мікалай Сівіцкі.

Далей забраў голас сам паэт, які сказаў некалькі слоў аб пачатках сваёй творчасці, а потым чытаў свае вершы.

Творчасць Барскага зрабіла вялікае ўражанне на слухачах, перш за ўсё таму, што з'яўляецца яна беспасрэднай, што закранае найбольш хвалюючыя праблемы нашага грамадства і што праз яе прабівае вялікая адказнасць за лёс нашай мовы. Вялікую ролю напэўна адыграў тут і сам аўтар, яго спосаб чытання вершаў.

Пасля выступлення паэта адбылася мастацкая частка, у якой члены гуртка выступілі з беларускімі і рускімі песнямі.

Акампаніравала на акардэоне Ірына Мельнікава. Прыемную сустрэчу з Алесем Барскім закончыла танцавальная вечарына.

Уладзімір Паўлоўскі
Гданьск

КАБ БЫЛО ЛЕПШ

Апошнім часам крывяцічкая святліца сталася добрым месцам у развіцці культурнай дзейнасці. Моднымі сталі патанцоўкі, слуханне грамплясцінак, самакрытыка ў сценгазеце. Можна тут пагуляць у шахматы, шашкі, выпіць каву, паглядзець тэлевізійную праграму з БССР і Польшчы. Старэйшыя прыходзяць пагутарыць аб актуальных справах асяроддзя, краіны і свету.

Былі рэальныя магчымасці стварэння пры святліцы драмгуртка. Хлопцы нават пачалі збіраць матэрыял і ўкладаць праграму. Аднак па віне дзяўчат ён не існуе. На апошнім сходзе члены гуртка БГКТ вырашылі ў бліжэйшы час арганізаваць агульнавясковы сход і заахвоціць моладзь да культурнай дзейнасці. Спадзяемся таксама дапамогі з боку старэйшых, а таксама ад сельскагаспадарчага гуртка і партыйнай арганізацыі.

Ваня Кірызюк
Крывяцічы

ВЫБАРЫ Ў ГУРТКУ

Нядаўна адбылася ў агульнаадукацыйным ліцэі нумар 10 у Гайнаўцы справаздачна-выбарчая канферэнцыя школьнага праўлення Саюза вясковай моладзі.

А вось некалькі прыкладаў важнейшых мерапрыемстваў рэалізаваных ЗМВ-оўскаю моладдзю. Да іх належаць танцавальныя вечарыны, грамадскія чыны для школы і горада, папулярна-навуковыя сесіі, удзел у алімпіядзе ведаў аб Польшчы і сучасным свеце, дапамога павятоваму праўленню ЗМВ у справаздачна-выбарчай кампаніі ў гуртках ЗМВ, рэдагаванне класнага органа насценгазеты «Наш голас». Апекуном гуртка ЗМВ у ліцэі з'яўляецца настаўнік Ян Петручук.

У склад новага праўлення ЗМВ выбрана: старшынёю — Віталіса Аўласюка, намеснікамі старшыні — Мікалая Раманюка і Галіну Жарначук, сакратаром — Веру Врублеўскую. Старшынёю рэвізійнай камісіі выбрана Яўгеня Ахрыцюка. У канферэнцыі бралі ўдзел дыр. школы і прадстаўнік павятовага праўлення ЗМВ. Моладзь прыняла шмат абавязацельстваў у сувязі з 25-годдзем ПНР.

Янцал

У БІБЛІЯТЭЦЫ

Цэнтрам культурнага жыцця ў вёсцы Галады Бельскага павета з'яўляецца бібліятэка. Сюды кожны вечар прыходзіць моладзь, каб пачытаць кніжку, газету, пагуляць у шашкі, шахматы і даміно. Бібліятэкарка Зіна Кудзерская дапамагае моладзі ў выбары цікавых кніжак, заахвочвае да чытання. Важна і тое, што яна вельмі ветлівая, добра вядзе бібліятэку, у якой заўсёды чысціня.

Сцяпан Грыгарук
Галады

ЧЫЖОЎСКІЯ ЖАНЧЫНЫ

Гурток вясковых гаспадынь у Чыжах лічыцца адным з лепшых на Гайнаўшчыне. Арганізаваўся гурток 4-ы гады таму назад і налічваў тады 23 члены. Цяпер у яго радах 64 асобы. Узначальвае гурток Марыя Іганові̇ч. Жаночая арганізацыя цесна супрацоўнічае з сельскагаспадарчым гуртком і з настаўнікамі мясцовай школы. У мінулым годзе сельгасгурток фінансаваў кошты дзяцінца, які быў арганізаваны ў вёсцы летам. З культурна-асветных прац гуртка варта адзначыць чытальніцкі конкурс пад загалоўкам «Культура і здароўе асновай сучаснай сям'і». Жанчыны арганізуюць часам дахадовыя забавы і гэтым самым павялічваюць грашовы фонд сваёй арганізацыі.

Гурток арганізаваў шмат курсаў: рацыянальнага харчавання сям'і, мясных вырабаў, крою і шыцця. На гэты год гурток мае таксама цікавую праграму дзейнасці.

Віталіс Назарук
Гайнаўка

ТРЫВОГА

Позняй вечарам Кастусь Новік заўважыў чырвань, а потым агонь у суседняй вёсцы. Задыхаўшыся, прыбег да каменданта пажарнай каманды ў Луцэ, Уладзіміра Лобача. Адразу забілі трывогу і гэтым самым паднялі на ногі ўсіх пажарнікаў. Хто дзе быў і ў чым быў усе збегліся і ўжо падрыхтаванай фурманкай паехалі на ратунак. У Тарнопалі агонь ахапіў усе гаспадарчыя будынкі Івана Бугаровіча. Па-суседску з імі былі будынкі Мікалая Ляшчука і Мікалая Бугаровіча. Пажарнікі намагаліся лакалізаваць пажар і не дапускалі, каб ён пашырыўся. Усе ахвярна змагаліся са стыхіяй. На асобае падкрэсленне заслугоўваюць Міхась Васільчук, Сяргей Лобач, Кастусь Новік, Уладзімір Лобач і Уладзімір Стоцкі. Іван Сімановіч прыпаліў твар ратуючы, каб агонь не захапіў іншых будынкаў. Яўгень Жукоўскі быў у святочным новым касцюме, які моцна прынішчыў і папаліў. Рыгор Стоцкі моцна пашкодзіў нагу. На ратунак прыехала таксама пажарная каманда з Бахуроў адлеглых ад Тарнопаля ў 5 км. Дзякуючы пажарнікам агонь не пашырыўся на ўсю вёску.

В. Лобач
Лука

ЛЯШУЦКІЯ АГАРОДНІКІ

Аляксандр Карпюк і Фёдар Харкевіч з вёскі Ляшукі (Гайнаўскі павет) ужо шмат гадоў займаюцца вырошчваннем агародніны ў цяпліцах.

Апошнім часам Аляксандр Карпюк прадаў поў тысячы пучкоў зялёнай цыбулі і столькі ж салаты.

У мінулым годзе вясною гэты гаспадар прадаў Спулдзельні агародніцка-пчалярскай у Бельску Падляшскім 3500 пучкоў зялёнай цыбулі і амаль толькі ж салаты. Па агародніну самаходы прыязджаюць з Бельска, Гайнаўкі або з Нараўкі. Сталовая ў Нараўцы бярэ агародніну ў А. Карпюка ўжо другі год. Частку яе запатрабавання рэалізуе школа сельскагаспадарчай падрыхтоўкі, што тут на месцы вядзе доследныя палеткі з агароднінай, м. ін. у цяпліцах.

Апошнім часам салату і цыбулю Аляксандра Карпюка і Фёдара Харкевіча купляюць гайнаўскія бары, сталоўкі і рэстараны.

Такім чынам жыхары з горада і нават з Ляшукоў (бо тут на месцы купляюць агародніну на вяселле і хрысціны) спажываюць вітамін, які ўвесну патрэбны для людскога арганізма.

Ц. Я.
Новае Ляўкова

КІНО

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Кляшчэлі

„Gangster i urzędnik" (USA), 1—2. „Salto" (polski), 3—4. „Brzoza" (jugosł.), 5—6.

Дубіны

„Żenia, Żenieczka, katiusza" (radz.), „Za naszą i waszą wolność" (polski) 6—7.

Нараўка

„Ubranie prawie nowe" (polski), „Wehikuł czasu" (USA), 2—6.

Чыжы

„Między linami ringu" (USA), „Żywot Mateusza" (polski), 2—6.

Дубічы Царкоўныя

„Zamach" (polski), „Zakazane piosenki" (polski), 2—6.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі

„Hasło Korn" (polski), „Niepokoje wychowanka Torlesa" (NRF), 2—6.

Орля

„Niebo bez krat" (bułg.), „Miłosne kłopoty" (radz.), 2—6.

Райск

„Film z czarującą dziewczyną" (rumuński), „Zaufaj mi Anno" (bułg.), 2—6.

БЕЛАСТОЦКІ ПАВЕТ

Гарадок

„Dr Crippen przed sądem" (angl.), „Napad stulecia" (angl.), 1—4.

Міхалова

„Lęk" (czeski), 1—2. „Cudowna łamigłówka" (czeski), 3—4. „Chleb i róże" (radz.), 5—6.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі

„Gorzkie życie" (włoski), „Winetou" (jugosł), I i II s., 2—6.

Шудзялава

„Droga nad morzem" (bułg.), „Deszcz padał na szczęście" (czeski), 2—6.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Сухаволя

„Nieznany" (polski), „Westerplatte" (polski), 2—6.

Новы Двор

„Noc Iguary" (USA) „Smog" (włoski), 5—6.

Ліпск

„Byłam głupią dziewczyną" (węgierski), „Gra uczuć" (hiszpański), 2—6.

хлопцаў у зямлянцы. Хай пакінуць яе.

— Пастараюся.

Выйшаў з клуні.

Сядзеў я паміж снапамі, глядзеў праз шчыліну ў сцяне. Думкі біліся ў галаве. Я не мог знайсці лагічнага адказу на пытанне: навошта тыя забілі Нячаева? Дык мелі ж яго ў руках жывога. Маглі спадзявацца на важныя паказанні. Звычайная банда рабаўнікоў? Нічога аб такой мы не чулі. Адкуль узялася? Усё не змяшчалася ў галаве, было мутнае і незразумелае.

Пасля гадзіны скрыпнулі дзверы.

— Гэта я, — пачуўся голас Юльяна, — вылазь, Валодзя.

Вылез.

— Расказвай дакладна, як гэта здарылася?

— Забіўшы сварыліся паміж сабою. Потым перанеслі цела ў найбліжэйшую клуню, палажылі на таку, паклікалі гаспадара і забаранілі даносіць немцам аб здарыўшымся. Тлумачылі, што выйшла страшэнная памылка, забілі свайго чалавека. Казалі пахаваць вечарам пацыху і маўчаць. Цяпер усе гаспадары сабраліся ў солтыса і спрачаюцца паміж сабою. Адны за тым, каб паведаміць жандармерыю, другія — каб утаіць.

«Матыў забойства праясняецца, — падумаў я. — Няма сумнення, што ва ўсёй гэтай справе сядзіць правакацыя. Віноўнікамі былі ўкраінскія фашысты, што выслугоўваліся немцам».

— Пётр, вяртайся да солтыса і дамагайся, каб неадкладна ехаў з паведамленнем у Боцькі. Калі гэтага не зробіць, заўтра або паслязаўтра вёска заменіцца ў попел. Гэта правакацыя!.. А што з атрадам?

— Папярэдзіў хлопцаў. Перайшлі праз багна ў напрамку Волькі.

— Гэта добра...

Тыя, што забілі Нячаева, вярнуліся ў Нурэц, уліліся ў атрад і ўвесь атрад рушыў праз лес у напрамку вёскі Белкі. Дайшлі яны да шашы Бельск-Мілейчыцы. Туды пад'ехалі нямецкія грузавікі, «партызаны» пагрузіліся і паехалі на Бельск. Аб гэтым паведаміў нас вечарам сувязны з Белак Павел Вашчук. Цяпер стала ясна, што перааДзетым за партызан быў украінскі батальён СС.

Жонка і двое дзяцей старшага лейтэнанта Мікалая Нячаева не дачакаліся вяртання з далёкай зямлі свайго мужа і бацькі. Пахаваны ён быў каля магілы лейтэнанта Дзмітрыя Новікава на парафіяльным могільніку ў вёсцы Шашылы. Пасля вызвалення іх целы былі перавезены ў Бельск і пахаваны на супольным могільніку воінаў Савецкай Арміі. Абое загінулі на Беластоцкай зямлі, на якой змагаліся з гітлераўскім акупантам за вашу і нашу свабоду.

Я неадкладна праз атрад Юрчука пераслаў Хмялеўщаву данясенне аб смерці Нячаева.

Ян Анацік

У нашай вёсцы

КУПЛЯЛІ НА МЕСЦЫ

Вясна для сялян — гэта пачатак цяжкіх і складаных работ. У грамадзе Дубічы Царкоўныя сяляне перш за ўсё пачалі запасацца мінеральнымі ўгнаеннямі на свае палеткі і сенажаці. У мінулых гадах сяляне цэлымі тыднямі стаялі ў доўгай чарзе за гэтымі ўгнаеннямі ў Кляшчэлеўскім ГС-е.

Справа цяпер зусім змянілася на лепшае, таму што гаспадары купляюць угнаенні ў дубіцкім сельгасгуртку, які закупіў іх яшчэ восенню мінулага года на свае патрэбы і цэлай грамады. Частка мінеральных угнаенняў, якая была прызначана для сялян, хутка была імі раскуплена. Трэба адзначыць, што хапіла амаль усім.

Выдаваў іх сялянам са склада ў Дубічах Царкоўных член праўлення сельгасгуртка Іван Чыквін.

СТАІЦЬ ПУСТАЯ

Злеўня малака (будынак мураваны), была пабудавана ў Дубічах Царкоўных у мінулым годзе. Сяляне вёскі былі вельмі рады, таму што, вядома, нейкі грош ужо будзе ў хаце, бо з малака, калі яго замнога, лішні клопат. Аднак мала цешыліся яны. Толькі некалькі месяцаў насілі малако, а пасля злеўня была закрыта, і па сённяшні дзень так стаіць. Чаму так сталася? Просты адказ! Малачарка больш не захацела працаваць у злеўні, бо і не аплочваецца тут стаяць (так яна гаворыць), бо толькі нейкіх 200 зл у месяц можна зарабіць.

Цяпер няма аматара там працаваць, і з будынка гэтага карысці ніякай. І так малако сяляне выліваюць у карыта свіням.

Мікалай Панфілюк
Дубічы Царкоўныя

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 2-10-33, centrala 2-32-41 do 45. Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł, kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14,40 zł, rocznie — 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23. Nr konta PKO 1-6-100024. Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem CHZ „Ars Polona" Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NBP Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi 4,70 $ w Europie 5 $ — w USA.

B.Z.Graf H-1 NAKŁAD 7167

У век механізацыі.

Усё людское нам не чужое.

Аміджон Шукухі

ДВА ЛІСТЫ ПАПЕРЫ

Два чыстыя белыя лісты паперы ляжалі побач і думалі аб сваёй будучыні. Адзін кажа:

— На мне напішуць пісьмо да каханай. Я зблізку іх сэрцы, зблізку іх самія назаўсёды.

Другі сказаў:

На мне вучоны вырашыць важную навуковую праблему. Мяне будуць захоўваць, як помнік, у музеі вечнасці.

Абодва лісты былі задаволены. Яны чакалі, калі трапяць у рукі, аб якіх яны марылі. І гэты дзень надышоў. Два чалавекі ўзялі па лісту і накіраваліся ў розныя канцы горада.

На першым лісце нейкі злы чалавек, які нават падпісаўся чужым прозвішчам, накрэмзаў паклёпніцкую заяву на добрага чалавека. Што тут мог зрабіць звычайны ліст паперы? Ён не мог ні пратэставаць, ні супраціўляцца.

А на другім лісце добры чалавек вымушаны быў абвяргаць паклёп нягодніка.

Праз некаторы час абодва лісты зноў сустрэліся ў адным месцы, у адной установе. Успомнілі свае былыя салодкія радасныя мары, што развеяліся, нібы дым пад рукой паклёпніка, цяжка ўздыхнулі. Яны шкадавалі, што цяпер для таго, каб даказаць тыя словы, што напісаны на іх, будзе сапсавана яшчэ нямала чыстых лістоў паперы. І яны зайздросцілі лёсу вучнёўскага сшытка, звычайнага сшытка вучня першага класа.

Пераклад з таджыцкай мовы

Талаваломка

У 36 клетках змясціце лічбы ад 1 да 16 так, каб сума лічбаў у кожным радзе (вертыкальным і гарызантальным), а таксама па двух дыяганалях квадрата раўнялася 21.

Адказ на заданне апублікаванае ў папярэднім нумары: Супраць гадзіннікавай стрэлкі.

У АНГЛІІ

Энергічная лэдзі саеёй хатняй работніцы:

— Сёння панядзелак ужо, заўтра будзе аўторак, паслязаўтра серада. Паўтыдня мінула, а ты яшчэ нічога не зрабіла.

ЯК КУМЫ ЛЕСАМ ІШЛІ

Ішлі ноччу двое кумоў з хрысцін. Дарога праходзіла лесам, і было цёмна, хоць вока выкалі. Вось адзін кум як чакнецца лобам аб дрэва, аж свечкі яму ў вачах засвяціліся. Пачухаў ён лоб ды й кажа:

— Эх, кум, празвалі мы, трэба было ісці, пакуль свяцілася.

НІЧОГА ДЗІЎНАГА

Аднойчы шведскі вучоны Берцеліус наведаў лабараторыю вядомага хіміка Гэмфры Дэві. Адзін з асістэнтаў, што суправаджалі яго, указаў на беспарадак, які быў у лабараторыі.

— Што ж тут дзіўнага? — адказаў яму Берцеліус. — Акуратная лабараторыя бывае толькі ў ленага хіміка.

НЕ ВІДАЦЬ

У час вучэбнай язды слухачка аўтакурсаў гаворыць інструктару:

У машыне люстэрка пастаўлена няправільна: нічога не відаць, апрача аўтамабіляў, якія едуць ззаду.

У ДОКТАРА

У кабінет урача зайшоў мужчына з заклапочаным тварам.

— Доктар, — пачаў ён, — я жыву з сваёй цешчай. Яна вельмі клапатлівая і ўважлівая. Я вельмі яе паважаю, лічу цудоўнай жанчынай.

— Дык у чым жа справа?

— Скажыце, доктар, я нармальны?

Знаёмся, дарагая! Я запрасіў супрацоўнікаў нашага аддзела на каву!

У ТУРМЕ

Двое вязняў сустракаюцца штодзённа на прагулцы на турэмным панадворку. Адзін асуджаны за крадзеж каровы, другі — за крадзеж ручнога гадзінніка. Абое ненавідзяць адзін другога.

Адзін пытае другога:

— Колькі гадзін на вашым гадзінніку?

Другі адказвае:

— Так, ужо пара даіць вашу карову...

ДЗІВАК

Малады чалавек вырашыў вучыцца на лекара — тэрапеўта. Даведаўшыся аб гэтым, бацька выпаў яго:

— Дзівак, вучыся лепш на стаматолага! У чалавека адно сэрца, а зубоў...

ПАМЫЛІЎСЯ

На вуліцы ідзе маладая прыгожая дзяўчына. Яна нясе два цяжкія чамаданы. Сучасны сэрцаед, убачыўшы яе, пытае:

— Дазвольце вам дапамагчы?

— Калі ласка, — адказвае дзяўчына і звяртаецца да бабулькі, якая ішла за ёю: — А вашы чамаданы цяпер панясе вось гэты малады чалавек.

ЯКІМ ЧЫНАМ

— А, Ватсан, — сказаў Шэрлак Холмс у адну пахмурную раніцу. — Я заўважыў, што вы надзелі сёння цёплую ніжнюю бялізну.

— Цудоўна, Холмс, цудоўна! — усклікнуў Ватсан. — Якім чынам вы даведаліся пра гэта?

— О, я... Па сутнасці кажучы, вы забылі надзець штаны.

ХІТРАСЦЬ НА ХІТРАСЦЬ

Вавёрка, убачыўшы ля дрэва, на якім яна сядзела, Сабаку, так спалохалася, што з лап у яе выпала шышка. Падбег да шышкі Сабака і загаўкаў:

— Гэй, Вавёрка. Апусціся ніжэй, я хачу падаць табе тваю шышку.

— Не варта! — адказала Вавёрка. — Пакуль я буду спускацца з дрэва, а ты мяне будзеш чакаць, твой гаспадар адыдзецца далёка і табе давядзецца яго доўга даганяць. Лепей бяжы, а шышку я і сама падбяру...

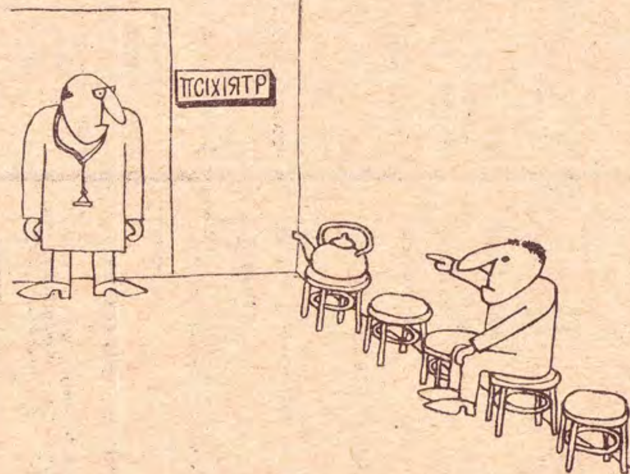
Б. Сачанка

«ЭКАНОМІЯ»

У прадаўца спыталі:

— Чаму ты абвешваеш пакупнікоў?

— Эканомлю дзяржаўнае дабро, — адказаў ён.

— Так, але цяпер яго чарга.

ПЕСНІ НА ЗАЯЎКАХ

К. Славамір, Т. Віця, Г. Генік, Г. Сціпан, С. Саша з Бельска просяць надрукаваць песню з рэпертуару Трубадураў п. з.

ZDRADZIŁO CIĘ JEDNO SPOJRZENIE

Słowa: Marek Głogowski
Muzyka: Ryszard Poznakowski

Zdradziło cię jedno spojrzenie,
spojrzenie twych oczu jak gwiazdy.
Milczałaś i dotąd nic nie wiesz,
że ja domyśliłem się prawdy:

kochasz mnie, dziewczyno,
kochasz tylko mnie.
Klony jarzębinom
niosły taką wieść...
Nie wierzyłem w miłość,
teraz dobrze wiem:
kochasz mnie, dziewczyno,
kochasz tylko mnie.

Zdradziło cię jedno spojrzenie,
choć byłaś tak bardzo ostrożna.
Dziś patrzę na ciebie i nie wiem,
jak mogłem od razu nie poznać.

Kochasz mnie, dziewczyno... itd.

МЫШЫНАЯ ПРАБЛЕМА

Абралі Льва кіраўніком.
І той сабраўшы лесмясцком,
Даў падначаленым усім свайм
прагараму:
«Спярша ў паход мы рушым
на мышэй!
Затым бярэм вышэй:
За пацукоў мы возьмемся таксама!..»
«Навошта нам і пацукі і мышы? —
Здзівіліся Мядзведзь, Бабёр і ўсе
звяры, —
Няўжо праблем няма ў нас іншых?
І што нам Леў натаварыў!?»
«Хе-хе, — азваўся з-пад куста Янот, —
Чаго здзіўляцца вам —
Леў не складаў праграму сам,
А рэферэнт яго — Кот,
А у катоў жа мыш — галоўная
праблема»...
Тут без маралі зразумела тэма.

Васіль Маеўскі

Епіскап з гітарай

Гэтага яшчэ не было. Іспанскі епіскап з Сан Рока, монсіньёр Гарланда. Арцэ Моя, выступае публічна як член маладзёжнага калектыву «Лос Робіс». У епіскапа — аказваецца — ня дрэнны голас і вялікія музыкальныя здольнасці (аваладаў ужо добра перкусію і гітару). Вядома бітавыя зацікаўленні монсіньёра Гарланда толькі прычына для ўмацоўвання ўплываў касцёла на моладзь — пасля кожнага канцэрта, як правіла, праводзяцца лекцыі і семінары.

Што ні кажы, а епіскап знаходлівы!

Галубы ды ястрабы

Двое нью-йоркскіх студэнтаў выйшлі з галубамі на дэманстрацыю супраць вайны ў В'етнаме. У часе сутычкі з паліцыяй (усе антываенныя дэманстрацыі ў Злучаных Штатах канчаюцца сутычкамі, бо «ястрабы», прыхільнікі вайны, вельмі любяць парадак) абодвух студэнтаў збілі з ног, памялі пер'і і галубам, якія яны неслі.

Таварыства апекі звяроў наладзіла супраць абодвух студэнтаў судовую справу: іх абвінавачваюць у нялюдскім абыходжанні з птушкамі.

І сапраўды, ведалі ж яны, куды ідуць! Навошта браць з сабою птушкі ў такое пекла!?

Жыццё можна пражыць і на нахіленай плоскасці. Важна толькі тое, каб яна была нахілена пад тым жа вуглом, што і ўсё навокал.

М. Кенда